

2024

StartupCentrum-Yıldız Tekno GSYO Türkiye Startup Ekosistemi Yatırım Raporu

Ana Sponsor

Yıldız
Tekno GSYO

Altın Sponsorlar

ARZ PORTFÖY

HO₂ BEYOND
INVESTMENT

INVEO
PORTFÖY

Destekçi

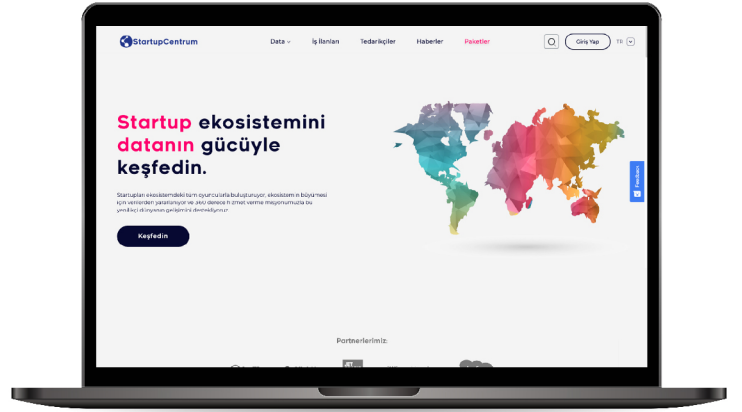

StartupCentrum

Dijital Startup Ekosistemi

BİZ KİMİZ?

StartupCentrum, girişimcilerin ekip arkadaşı bulamama probleminden yola çıkmış, ardından odağını ekosistem ihtiyaçlarına çevirmiş bir startuptır. Girişimler platform üzerinden yatırımcıları veya kuluçka merkezi, hızlandırıcı ve teknoparkları filtreleyerek anında başvuru yapabilir. Ya da uzun süredir aradığı o ekip arkadaşını filtreleyerek bulabilir ve hemen mesaj atabilir. Platforma üye girişimler aynı zamanda AWS'den Salesforce'a çeşitli şirketlerden ücretsiz kredi ve indirimler alabilir. Bunların yanında başta Türkiye olmak üzere dünyadaki girişimcilik ekosistemleri hakkında hazırlanmış raporlara ücretsiz erişebilir veya her ay Türkiye'nin farklı illerinde düzenlenen girişimcilik etkinliklerimize her zaman katılabilir!

NE YAPIYORUZ?

YETENEK

Bir startup veya scaleup'ta çalışmak isteyen her yetenek iş ilanlarına başvurabilir veya start-upları kendi ihtiyaçlarına göre filtreleyerek direkt mesajı gönderebilir! Ayrıca start-uplar iş başvuruları açabilir veya yetenekleri çeşitli filtrelerle göre filtreleyerek doğrudan mesaj gönderebilir!

YATIRIM

Platforma üye bir girişim, ekosistem paydaşları ile doğrudan iletişime geçebilir! Bir girişim, fon almak için melek yatırımcıları, VC'leri, CVC'leri ve diğer tüm yatırımcılara başvuru yapabilir! Öte yandan, bir girişim hızlandırıcı programlara, kuluçka merkezlerine veya teknoparklara da başvurabilir!

RAPORLAR

Büyümenin anahtarı: Veri! Bir karar verici, kurucu, yatırımcı veya girişim meraklısı, start-uplar hakkındaki içgörülere raporlarımızdan ulaşabilir. Yatırım raporları, pazar araştırmaları ve ekosistem haritaları hazırlıyor, hepsini ücretsiz paylaşıyoruz! Ayrıca, dünyanın dört bir yanından start-uplarla ilgili haberler ve haftalık bülten paylaşıyoruz!

PERK & ETKİNLİK

Platforma üye girişimler sayısı her ay artan işbirliği yaptığımız firmalardan ücretsiz faydalanabilir! Ya da ekosistemden insanlarla tanışarak network'ünü genişletmek veya aradığı kurucu ortağını bulmak için Find Your Co-Founder etkinliklerimize katılabilir! Etkinlik hakkında detaylı bilgi için sosyal medya hesaplarımızı takip edebilirsiniz.

Müge Bezgin
StartupCentrum
Kurucu Ortağı

StartupCentrum olarak, Türkiye başta olmak üzere birçok farklı ülke için düzenli olarak startup ekosistemi raporları yayınlamaya devam ediyoruz. 2024 Türkiye Startup Ekosistemi Yatırım Raporu'nda, Türkiye'nin startup ekosistemi ve yatırım performansını sadece yerel dinamiklerle değil, aynı zamanda global girişimcilik ekosistemiyle kıyaslayarak kapsamlı olarak hazırladık. Ekosistemimiz için rehber niteliğindeki raporumuzu sizlerle paylaşmaktan büyük memnuniyet duyuyoruz.

2024 yılı itibarıyla Türkiye'de girişimlere yapılan yatırımlar 1,41 milyar dolara ulaştı. İşlem hacmi ve fonlama miktarları, yatırımcıların daha büyük ölçekli girişimlere yöneldiğini ortaya çıkarsa da 1 milyon dolar altı yatırımlar adet olarak incelendiğinde geçtiğimiz çeyreklere göre rekor kırmış durumda.

Yapay zeka, pazarlama & satış, ulaşım & lojistik ve sağlık & biyoteknoloji gibi sektörler en fazla yatırım çeken alanlar arasında öne çıktı. Ayrıca, kadın kurucu ortak oranının %32,2'ye yükselmesi, Türkiye'nin global girişimcilik ekosistemiyle kıyaslandığında kadın kurucu ortaklı girişimler açısından daha güçlü bir konuma geldiğini gösteriyor.

Bu raporda, ekosistemimizi daha derinlemesine analiz edebilmek adına birçok farklı alanda veriler sunduk. Yatırım alan girişim kurucularının mezun olduğu üniversitelerden en çok yatırım çıkaran teknoparklara, kadın/erkek kurucu oranlarından yatırım turlarının detaylarına kadar farklı başlıkları ele aldık. Ölçemediğimiz hiçbir şeyi geliştiremeyeceğimiz inancıyla, ekosistemi en doğru şekilde yansıttığımıza inanıyoruz.

Bu raporun hazırlanmasına katkı sağlayan sponsorlarımız Yıldız Tekno GSYO, Arz Portföy, H2O Investment, Inveo Portföy ve destekçimiz Yapay Zeka Fabrikası'na teşekkür ederiz. Türkiye girişimcilik ekosisteminin sürdürülebilir büyümesini desteklemek ve global rekabet gücünü artırmak adına tüm paydaşlarla birlikte çalışmaya devam edeceğiz.

M. Erşad Zor
StartupCentrum
Veri Ekibi Lideri

2024 yılı raporumuzu sizinle paylaşmaktan büyük memnuniyet duyuyoruz. StartupCentrum olarak misyonumuz, girişimcilik ekosistemine yönelik doğru veri akışını sağlamanın ötesine geçerek veri çeşitliliğini de artırmak ve böylece paydaşların ekosistemi çok boyutlu bir bakış açısıyla değerlendirmesine yardımcı olmaktır.

2024 yılı, hem Türkiye hem de küresel yatırım ortamı açısından dalgalı bir dönemi geride bırakırken, ekosistemde beliren yeni trendlerin ve fırsatların da habercisi oldu. Bu raporda trendleri; yatırımcı profilleri, kurucu ortakların cinsiyet oranları, bölgesel dağılım, sektörel ilgi alanları ve teknopark girişimlerinin yükselişi gibi pek çok başlıkta veriye dayalı olarak incelemeye çalıştık. Özellikle TÜBİTAK BİGG fonu gibi küçük tutarlı ama geniş etkili destek mekanizmalarını, büyük ölçekli mega turları ve kurumsal/bireysel yatırımcıların değişen davranışlarını bir arada ele alarak, ekosistemin bütüncül bir resmini çizmeyi hedefledik.

Veri ekibi olarak, farklı kaynaklardan topladığımız bilgilerle hazırladığımız analizlerin, hem stratejik karar alma süreçlerinde hem de akademik ve kamuoyu tartışmalarında referans niteliğinde olmasını umut ediyoruz. Girişimciler, yatırımcılar, fon yöneticileri ve politika yapımcıları, bu raporda yer alan içgörülerini kullanarak Türkiye girişimcilik ekosisteminin geleceğine daha sağlam adımlar atabileceklerine inanıyoruz.

StartupCentrum olarak, veri temelli bakış açısının ekosistemin büyümesini ve olgunlaşmasını hızlandıracağına dair inancımız tam. Bundan sonraki raporlarımızda da hem veri derinliğini hem de çeşitliliğini artırarak, ekosisteme ayna tutmaya devam edeceğiz. Bu raporun, siz değerli okuyuculara rehber niteliğinde bir kaynak olmasını ve 2024'teki gelişmeleri bütüncül bir şekilde anlamanıza katkıda bulunmasını diliyorum.

Doç. Dr. Muhammet Garip

YTÜ Yıldız Teknopark
Genel Müdür

Değerli Ekosistem Paydaşları,

Girişimcilik ekosisteminin her geçen yıl daha dinamik, seçici ve ölçek odaklı bir büyüme sürecine girdiğine tanık oluyoruz. Yatırımların giderek daha nitelikli girişimlere yöneldiği bu süreçte, teknoparklar hem bilimsel araştırmaları ticarileştirme hem de yatırımcılarla girişimcileri bir araya getirme misyonuyla stratejik bir konumda yer almaktadır. 2024 Türkiye Yatırım Raporu, bu dönüşümün somut verilerini ortaya koyarken teknoparkların inovasyon ve yatırım süreçlerindeki kritik rolünü de gözler önüne seriyor.

Bugün Türkiye, yüksek teknolojiye dayalı girişimlerin çoğaldığı ve uluslararası arenada rekabet gücünü artırdığı bir dönemin içindedir. YTÜ Yıldız Teknopark olarak, 763 firmaya ev sahipliği yaparak Türkiye’de en fazla teknoloji girişimine destek sağlayan teknopark konumundayız. Verilerle kanıtlanan başarımızın ardında, girişimcilerimize sağladığımız Ar-Ge altyapısı, finansal destek mekanizmaları ve küresel ölçeklenme fırsatları yer alıyor. Bu güçlü ekosistem sayesinde, Türkiye’de teknoparklarda faaliyet gösteren toplam 11.095 firma arasında önemli bir paya sahibiz.

Yine 2024 yılında teknopark girişimlerine yapılan toplam yatırımın 825 milyon dolara ulaşması, ekosistemin büyüme potansiyelini ve yatırımcıların teknolojiye olan ilgisini açıkça ortaya koymaktadır. YTÜ Yıldız Teknoparkımızın en fazla yatırım alan girişime ev sahipliği yapan Teknopark olması ise kesinlikle tesadüfi değildir. Derin teknoloji girişimlerinden yapay zekâ çözümlerine, oyun sektöründen biyoteknolojiye kadar pek çok yenilikçi alan, Yıldız Teknopark bünyesinde geliştirilmekte ve ulusal ekonomiye katma değer yaratmaktadır.

Türkiye girişimcilik ekosisteminin gelişimi açısından teknoparkların rolü artık yalnızca yerel değil, küresel çapta rekabet eden teknoloji şirketleri yetiştirmek üzerine şekillenmektedir. Yıldız Teknopark olarak, bölgesel liderlik vizyonumuz doğrultusunda, girişimcilerimizin uluslararası pazarlara açılmasını sağlamak için yeni iş birlikleri geliştirmeye ve yatırımcı ağlarını genişletmeye devam edeceğiz.

Rapor, girişim ekosisteminde doğru adımlar atanların nasıl başarıya ulaştığını ve geleceğin hangi sektörlerde şekillendiğini gösteren kıymetli bir kaynaktır. Bu araştırmanın girişimcilerimize, yatırımcılarımıza ve teknoloji ekosisteminin tüm paydaşlarına ilham vermesini temenni ediyor, Türkiye’nin teknoloji odaklı kalkınma yolculuğunda teknoparkların stratejik öneminin her geçen gün daha da artacağını vurgulamak istiyorum.

GİRİŞ

Türkiye girişimcilik ekosistemi son yıllarda hızlı bir dönüşüm süreci yaşıyor. Özellikle 2020–2021 döneminde küresel ölçekte yaşanan “balon” niteliğindeki büyüme, 2022–2023'te yerini durgunluk ve dengelenme arayışına bırakmış olsa da 2024 yılı verileri yeniden canlanan bir yatırım ortamına işaret ediyor. Bu raporda, söz konusu dönemde Türkiye'deki yatırım trendleri; işlem adedi, tur büyüklüğü, sektörel dağılım, bölgesel çeşitlilik, kurucu ortakların cinsiyet oranları gibi çok boyutlu veriler ışığında inceleniyor.

Küresel alandaki toparlanma eğilimiyle birlikte, yerel ekonomik koşulların (enflasyon, döviz kurları ve politika belirsizlikleri) girişimcilik üzerindeki etkilerini de ele aldığımız bu çalışmada, TÜBİTAK BİGG fonlarından mega turlara kadar farklı büyüklüklerdeki yatırımların ekosistemi nasıl şekillendirdiği ortaya koyulmaya çalışılıyor. Ayrıca kurumsal ve bireysel yatırımcıların 2024'teki davranış kalıpları, yatırım adetlerinde görülen dalgalanmalar ve çek büyüklüklerindeki artış eğilimi raporun ana odak noktaları arasında yer alıyor.

Raporda yer alan bölgesel analizler, İstanbul gibi “merkez” konumundaki şehirlerden Kayseri, Eskişehir ve Samsun gibi yükselen lokasyonlara kadar pek çok ilin girişimcilik performansını karşılaştırıyor. Aynı şekilde kadın kuruculu girişimlerin ekosistemdeki artan payı, teknoparklarda bulunan şirketlerin hızlı yükselişi ve üniversitelerin mezun ettikleri kurucular aracılığıyla ekosisteme yaptığı katkılar da kapsamlı bir şekilde değerlendiriliyor.

Bu rapor, hem yatırımcılar hem girişimler hem de sektör paydaşları için 2024 yılına dair geniş çaplı bir perspektif sunmayı hedefliyor. Önümüzdeki dönemlerde ekonomik ve politik belirsizliklere rağmen nitelikli fırsatların önemini koruyacağı, kadın kurucuların ve bölgesel girişimlerin potansiyellerini giderek daha fazla görünür kılacağı öngörülmüyor. Umuyoruz ki bu rapor, Türkiye girişimcilik ekosisteminin güncel durumunu anlamak ve gelecek stratejilerini şekillendirmek isteyen tüm paydaşlara yol gösterici olur.

2024 ÖZETİ

\$1,41Mr

Toplam Yatırım Miktarı

2024'ün yılında girişimler 1,41 milyar dolar yatırım aldı.

577

Yatırım Turu

Toplamda 577 yatırım turu gerçekleşti.

248

BİGG Hariç Yatırım Turu

TÜBİTAK BİGG-1812 yatırımları hariç 248 yatırım turu gerçekleşti.

Sektör*

MİKTAR

\$715,8Mn

Yapay Zeka

\$511,8Mn

Pazarlama & Satış

\$268,7Mn

Ulaşım & Lojistik

ADET

126startup

Sağlık & Biyoteknoloji

81startup

Yapay Zeka

61startup

Malzeme & Üretim

39

Farklı Şehir

2024 yılında 39 farklı şehirden girişim yatırım aldı.

\$825Mn

Teknopark Yatırım Miktarı

Teknoparklarda bulunan girişimler, 2024 yılında 825 milyon dolar yatırım aldı.

%21

Yabancı Yatırımcı Oranı

TÜBİTAK BİGG Fonu yatırımları hariç tutulduğunda yabancı yatırımcılar tüm turların %21'inde yer aldı.

%32,2

Kadın Kurucu Ortaklı

2024'te yatırım alan girişimlerin %32,2'sinin en az 1 kadın kurucu ortağı var.

33

Kitle Fonlama Turu

2024'ün teknoloji tabanlı 33 kitle fonlaması yatırımı gerçekleşti.

\$8,3Mn

Kitle Fonlaması Miktarı

2024'ün ilk yılında kitle fonlama yatırımlarının büyüklüğü 8,3 milyon dolar oldu.

EN YÜKSEK YATIRIMLAR

INSIDER

Insider, pazarlama harcamalarını ve çevrimiçi kampanyaları optimize etmek için müşteri etkileşiminde yapay zekayı kullanan bir internet pazarlama platformudur.

Yatırım Miktarı : \$500 M
Değerleme : -
Lider Yatırımcılar : General Atlantic

GETİR

Getir, 10 dakikada market ve yemek ürünleri teslimatı yapar. Bunun yanında e-ticaret, mobilite ve finans alanlarında da hizmetler vermektedir.

Yatırım Miktarı : \$250 M
Değerleme : -
Lider Yatırımcılar : Mubadala Investment Company

COLENDİ

Colendi, eski bankacılıkla ilgili sınırlamaların üstesinden gelmek amacıyla bankacılık hizmetlerini demokratikleştiren çok işlevli bir hizmet olarak bankacılık platformudur.

Yatırım Miktarı : \$65 M
Değerleme : \$700 M
Lider Yatırımcılar : Citi Ventures, Sepil Ventures, Re-Pie, Finberg

INTENSEYE

Intenseye, iş sağlığı ve güvenliği alanında, tesislerdeki mevcut kameralara bağlanarak görünmeyen riskleri görmelerini ve analiz etmelerini sağlar.

Yatırım Miktarı : \$65 M
Değerleme : -
Lider Yatırımcılar : Lightspeed Venture Partners, Air Street Capital

SPYKE GAMES

Spyke Games, gündelik (casual) mobil oyunlar üreten bir oyun stüdyosudur.

Yatırım Miktarı : \$50 M
Değerleme : ~ 325 M\$+
Lider Yatırımcılar : Moon Active

PICUS SECURITY

Picus Security, Sürekli Güvenlik Doğrulaması yaklaşımı ile IT güvenliği üzerine çalışan bir siber güvenlik şirkettir.

Yatırım Miktarı : \$45 M
Değerleme : -
Lider Yatırımcılar : Riverwood Capital, Earlybird Digital East Fund

MİDAS

Midas, Türk ve Amerikan hisse senetleri sağlayan Türkiye'nin ilk neobrokeridir.

Yatırım Miktarı : \$45 M
Değerleme : -
Lider Yatırımcılar : Portage Ventures, IFC

GRAND GAMES

Grand Games, tür belirleyici oyunlar üreten bir mobil oyun stüdyosudur.

Yatırım Miktarı : \$30 M
Değerleme : -
Lider Yatırımcılar : Balderton Capital

TRIO MOBİL

Trio Mobil, endüstriyel operasyonlarda kazaları önlemeye ve verimliliği artırmaya yönelik çözümler geliştiriyor

Yatırım Miktarı : \$26,5 M
Değerleme : -
Lider Yatırımcılar : NewSpring Growth, 212 VC, TIBAS Ventures

SOCRADAR

SOCRadar, dijital tehdit istihbaratı, saldırı yüzeyi yönetimi ve siber risk izleme hizmetleri sunan bir siber güvenlik şirkettir.

Yatırım Miktarı : \$25,2 M
Değerleme : -
Lider Yatırımcılar : PeakSpan Capital, Oxx

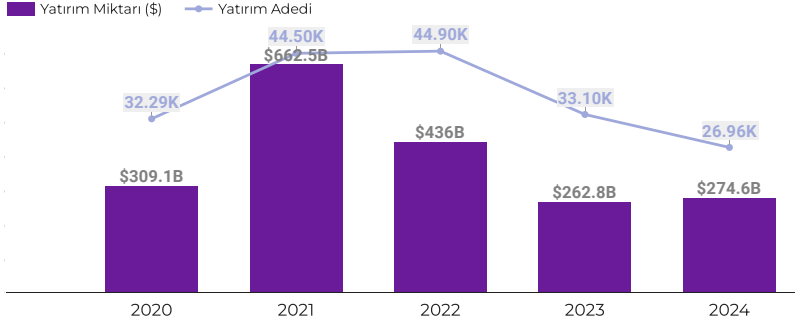
StartupCentrum

2024

TÜRKİYE STARTUP EKOSİSTEMİ YATIRIMLAR

Küresel Perspektif: Seçici ve Dengeli Büyüme

Grafik1. Dünyada yapılan yatırım miktarı ve adedi değişimi (yıl)

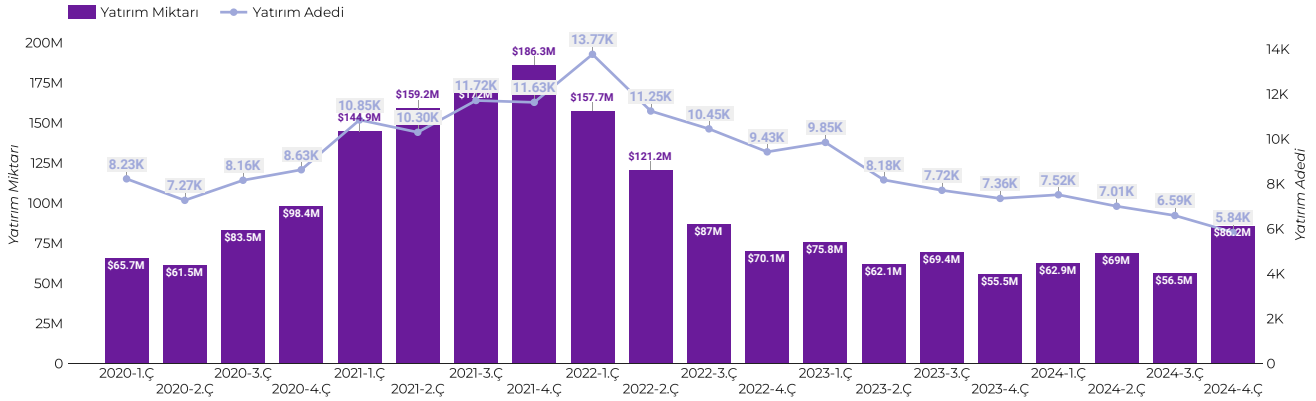
CB Insights'ın raporuna göre, 2024 yılında dünya genelinde toplam 26.960 yatırım işlemi gerçekleşti ve bu işlemlerle 274 milyar 600 milyon dolar yatırım yapıldı.

Yatırım adedi, 2023'e kıyasla yaklaşık %18,5 düşerken; toplam yatırım tutarı ise yaklaşık %4,5 artış gösterdi.

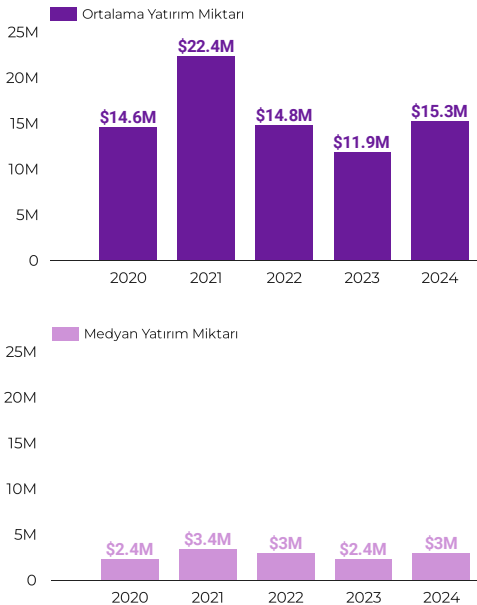
Yıllık ve çeyreklik bazda baktığımızda, işlem (tur) sayısında aşağı yönlü bir trendin hakim olduğunu; ancak büyük meblağlı finansman turlarının bir miktar artış gösterdiği söylenebilir. Bu eğilim, girişim sermayesi piyasasının "nitelikli fırsatlara" daha yüksek hacimli yatırımlar yapma stratejisini benimsediğine işaret etmekte. Dolayısıyla çok sayıda küçük yatırım yapmak yerine, daha güvenli veya ölçeklenebilir girişimler odağı alınmış gibi görünüyor.

Global Yatırımlar Yıl Sonuna Doğru Toparlanmaya Başladı

Grafik2. Dünyada yapılan yatırım miktarı ve adedi değişimi (çeyrek)

Globaldeki Ortalama ve Medyan Yatırım Miktarları

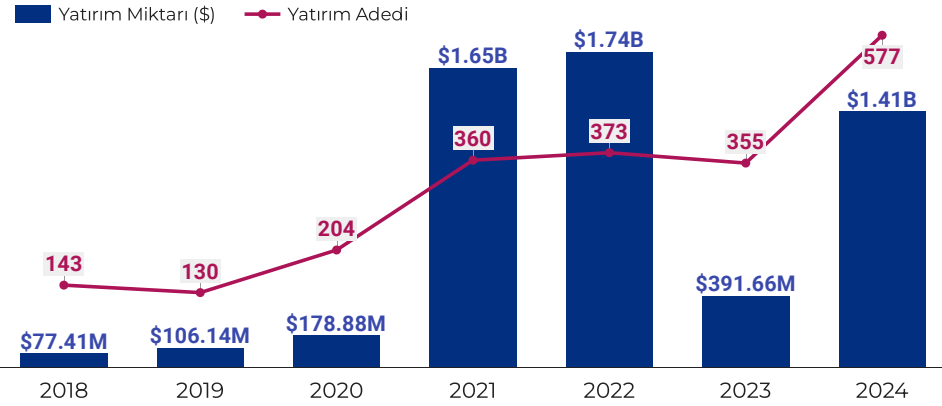
Ortalama tur büyüklüğü 2023'e kıyasla 2024'te yeniden yükselişe geçerken, medyan tur büyüklüğü de paralel bir artış eğilimi gösteriyor. Bu durum ilk bakışta erken aşama dahil tüm segmentlerde genel bir büyümeyi yansıtsa da asıl sıçramanın yine ileri aşama yatırımlarla (yani mega turlarla) desteklendiği, CB Insights'ın raporuna göre söylenebilir. 2021'deki zirveden sonra 2022-2023 döneminde değerlemeler ve toplam fonlamalar gerilemiş, ekosistem "balon" etkisinden uzaklaşmaya başlamıştı. Şimdi ise 2024 verilerinde, hem işlem hacminin hem de tur büyüklüklerinin kademeli toparlanmasıyla daha dengeli, daha seçici ama ölçek odaklı bir büyümenin sinyalleri alınmakta.

Özetle, 2021'in "balon" etkisiyle geldiği rekor seviyeler sonrasında küresel girişimcilik ve yatırım ekosistemi 2022-2023 döneminde bir durgunluk ve denge arayışına girmişti. 2024 ile birlikte yeniden yükselişe geçen fonlama miktarı ve daha yüksek ortalama/medyan tur büyüklüğü, ekosistemin sağlıklı bir şekilde toparlandığını ve daha büyük ölçekli fırsatlara odaklanarak seçici bir büyüme dönemine girdiğini gösteriyor. Tabii 2025 yılının karışık siyasi ve ekonomik ikliminin girişimcilik ekosistemini nasıl etkileyeceği de merak konusu.

Grafik3,4. Dünyada yapılan yatırım ortalama ve medyan değişimi (yıl)

Türkiye'de 577 İşlemden Toplam 1,41 Milyar Dolar Yatırım Toplandı

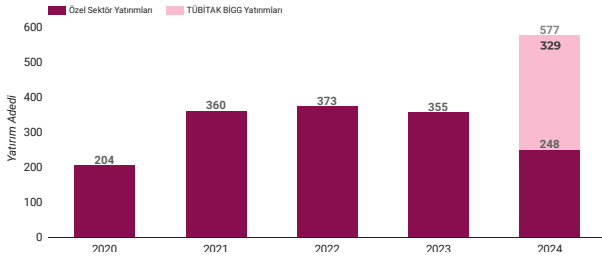
Grafik5. Türkiye'de yapılan yatırım miktarı ve adedi değişimi (yıl)

2024'te Türkiye'deki girişimler, bir önceki yıla göre **%62 artışla 577 yatırım** aldı ve toplam **1,41 milyar dolar** yatırım miktarına ulaştı. Bu rakam, 2023'teki 391,66 milyon dolara kıyasla yaklaşık 3,5 katlık bir büyümeyi ifade ediyor.

Özel Sektör Yatırımları %30 Düşüşle 248 Adette Kaldı

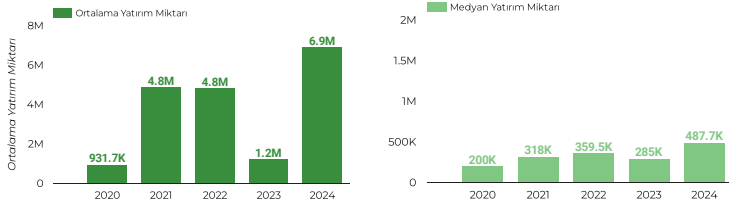
Grafik6. Türkiye'deki yatırımların özel sektör-Tübitak ayrımı (yıl)

Toplam tur sayısının **%57'si (329 adet)** TÜBİTAK BİGG fonu yatırımlarından oluştu ve toplam **8,5 milyon dolar**lık bir büyüklüğe ulaştı. Özel sektör tarafında ise yatırım adedi önceki yıla göre **%30 gerileyerek 248'e** düştü fakat bu turların toplam hacmi 1,398 milyar dolar oldu.

Girişim Başına Yatırılan Tutarlar Tüm Zamanların Zirvesinde

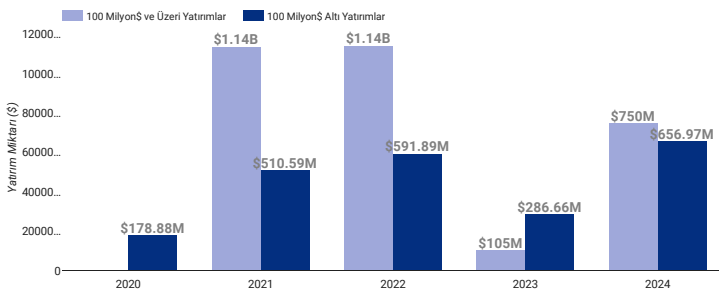
Grafik7,8. Türkiye'de yapılan yatırım ortalama ve medyan değişimi (yıl)

Özel sektör yatırımlarına bakıldığında, 2024'teki ortalama yatırım miktarının 6,9 milyon dolar gibi yüksek bir seviyeye çıkmış olması dikkati çekiyor. Benzer şekilde medyan yatırım miktarı da 487,7 bin dolar seviyesine çıkarak kayda değer bir sıçrama yaptı. Ancak TÜBİTAK BİGG dahil edildiğinde ortalama yatırım miktarını 3 milyon dolara, medyan yatırım miktarının ise 28 bin dolara kadar düşüğü hatırlanmalı.

Insider ve Getir Hariç, Toplam 657M\$ Yatırım Gerçekleşti.

Grafik9. Mega ve Küçük Ölçekli Yatırım Miktarlarının Karşılaştırması (yıl)

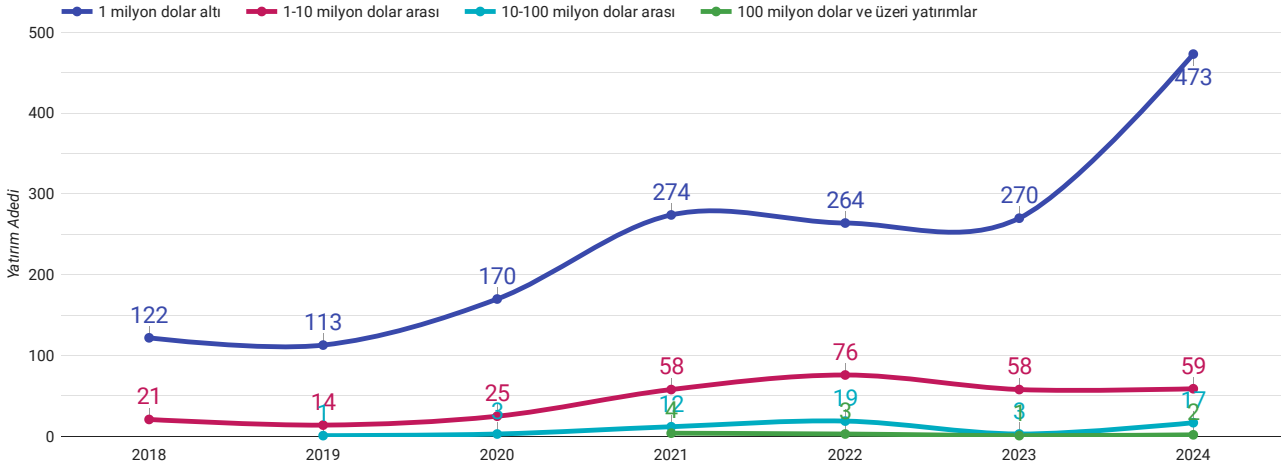
Son yıllarda yatırımların milyar dolar seviyesini aşmasında 100 milyon dolar ve üzeri yatırım alan girişimlerin etkisi oldukça yüksekti. 2024 yılında toplam büyüklüğü **750 milyon dolar** olan **iki mega yatırım** gerçekleşti.

Mega yatırımlar hariç bakıldığında 657 milyon dolar yatırım yapıldı. Önceki yıllara da aynı kısıtla bakıldığında **tüm zamanların en yüksek yatırım tutarı** anlamına geliyor.

*Getir'in 2023 yılında aldığı 500M\$'lık yatırım hakkında net bilgi bulunamadığı için verisetinden çıkartılmıştır.

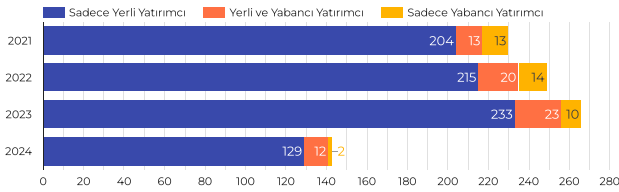
Turların Alt Kırılımları: “Küçük” ve “Büyük” Turlardaki Ayrışma

Grafik10. Yatırım aralığına göre gerçekleşen yatırım adedi

1 milyon dolar altı turlar

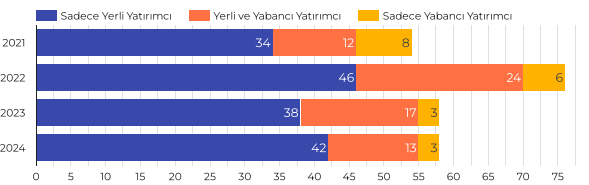
Grafik11. 1 milyon dolar altı yatırımlarda yerli/yabancı yatırımcı katılımı

» 2024 verilerine alt kırılımlardan bakıldığında, 1 milyon dolar altı yatırımların **473 adede** ulaşarak rekor kırdığı görülüyor. Bu yatırımların toplamı **46,6 milyon dolar**, ancak önemli kısmı küçük tutarlı TÜBİTAK BİGG fonundan geliyor (**329 tur, 8,5 milyon dolar**). Özel sektör tarafında ise 1 milyon dolar altı tur sayısı **144'e** düşmüş, yatırım miktarı ise 38,1 milyon dolar ile önceki yıla göre %48 gerilemiş durumda. Bu düşüşün başlıca nedenleri arasında yerli yatırımcı katılım sayısının 2023'teki 233'ten 2024'te 129'a gerilemesi gösterilebilir.

1-10 milyon dolar arası turlar

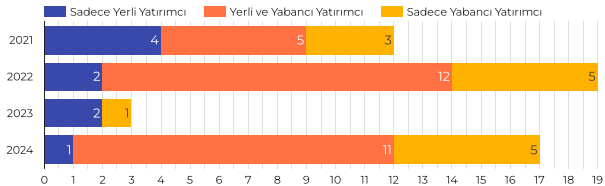
Grafik12. 1-10 milyon dolar arası yatırımlarda yerli/yabancı yatırımcı katılımı

» 1-10 milyon dolar arası turlar, 59 adetle önceki yıla yakın bir seyir izlese de, toplam yatırım büyüklüğünün 108,6 milyon dolar ile %17 gerilediği dikkat çekiyor. Bu aralıkta yatırımların tamamını özel sektör gerçekleştirse de yerli yatırımcı ilgisinin artması, yabancı yatırımcı katılımının ise bir miktar azalması göze çarpıyor.

10-100 milyon dolar arası turlar (Soonicorn'lar)

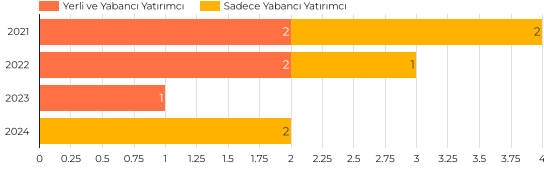
Grafik13. 10-100 milyon dolar arası yatırımlarda yerli/yabancı yatırımcı katılımı

» 10-100 milyon dolar bandında ise tablo oldukça farklı: 2023'te sadece 3 olan tur sayısı, 2024'te **17'ye yükseldi** ve toplam yatırım tutarı 81,5 milyondan **501,7 milyon dolara** sıçradı. Özel sektör tarafından finanse edilen bu girişimler genellikle “erken aşama” olsalar da yüksek ölçeklenme potansiyeliyle öne çıkıyor. Hem yerli hem de yabancı yatırımcıların bu aralığa duyduğu ilginin artması, “soonicorn” olarak tabir edilen orta-büyük ölçekli girişimlerin destek bulmasını kolaylaştırıyor.

100 milyon dolar ve üzeri turlar (Unicorn'lar)

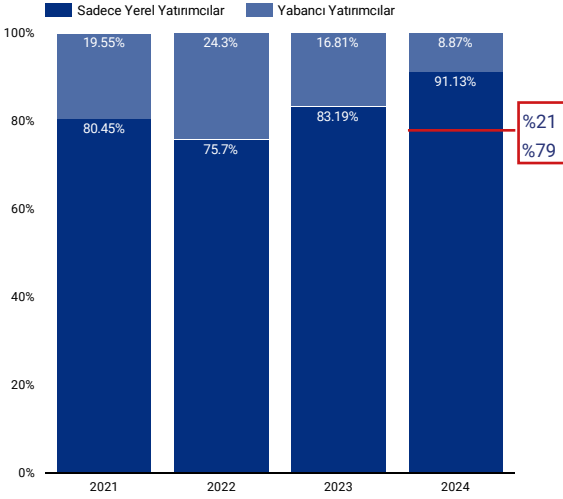
Grafik14. 100 milyon dolar üzeri yatırımlarda yerli/yabancı yatırımcı katılımı

» 2024'te 100 milyon dolar üstünde gerçekleşen 2 yatırım, toplam 750 milyon dolar hacme ulaştı (Insider: 500M\$, Getir: 250M\$). Böylece 2021'den bu yana toplam 10 mega turun 6'sını Getir, 3'ünü Insider, 2'sini ise Dream Games gerçekleştirmiş oldu. Bu büyük anlaşmalara genellikle yerli-yabancı yatırımcıların ortak katılım sağladığı görülüyor.

Yabancı Yatırımcıların Katıldığı Tur Oranı BİGG Hariç %21 Oldu

Grafik15. Yabancı yatırımcıların katıldığı turların oranı

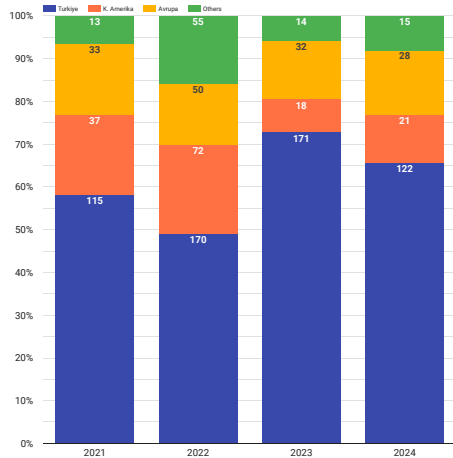

» 2024'te yabancı yatırımcı katılımı, TÜBİTAK BİGG dahil edildiğinde tüm tur adedinin yalnızca %8'inde görülüyor. Fakat BİGG turları hariç tutulduğunda bu oran %21'e yükseliyor. TÜBİTAK BİGG turları "toplam dağılım" içinde yabancı yatırımcı oranını aşağı çekse de yabancılar, özellikle 1-10 milyon ve 10-100 milyon dolar aralığındaki girişimlere aktif şekilde yatırım yapmaya devam ediyor. Bu eğilim, küresel risk iştahının orta-büyük ölçekli Türk girişimlerine duyduğu ilginin devam ettiğinin bir göstergesi.

Yerli Yatırımcı Sayısı Önceki Yılların Gerisinde Kaldı

Grafik16. Bölgesine göre yatırım yapan yatırımcı adedi

Yıllara göre Türkiye'de yatırım yapan yatırımcı sayıları

» Yatırımcıların ülkelerine göre dağılımına bakıldığında, 2024'te de 122 Türkiye merkezli yatırımcı sayısı ana gövdeyi oluşturuyor. Ancak önceki yıllara göre belirgin bir düşüş mevcut. Avrupa ve Amerika kaynaklı yatırımcılar ise toplamın önemli bir bölümünü kapsamakla birlikte, son iki yılda yerli yatırımcı payına kıyasla küçük bir düşüş yaşıyor. Buna karşın Orta Doğu ve Asya gibi Diğer kategorisinde yer alan yatırımcılar, küresel risklerin çeşitlenmesiyle 2024'te nispeten daha istikrarlı bir katılım eğilimi gösteriyor.

» Yabancı yatırımcıların genel katılım oranı "küçük turlar" yüzünden düşük görünse de orta ve büyük ölçekli girişimlere ilgileri devam ediyor. Avrupa ve Amerika'dan gelen yatırımcılar da özellikle 1-10 milyon ve 10-100 milyon dolar bandındaki fırsatları yakından takip etmeyi sürdürüyor. Türkiye'deki yatırımcılar ise geçtiğimiz yılı daha temkinli geçirmişe benziyor.

Yatırımcı Tipine Göre Dağılım: Bireysel ve Kurumsal Eğilimler

Grafik17. Sadece bireysel yatırımcıların katıldığı yatırım adedi ve turların toplam büyüklüğü

Yatırımcı Tipi	Yıl	Miktar(\$)	Yatırım Adedi
1. Sadece Bireysel Yatırımcı	2024	\$4.89M	32
2. Sadece Bireysel Yatırımcı	2023	\$10.63M	39
3. Sadece Bireysel Yatırımcı	2022	\$15.67M	51
4. Sadece Bireysel Yatırımcı	2021	\$11.16M	59
5. Sadece Bireysel Yatırımcı	2020	\$5.79M	31

2024'te sadece bireysel yatırımcıların bulunduğu 32 turda toplam 4,89 milyon dolar yatırım gerçekleşirken, 2023'te 39 tur için 10,63 milyon dolara ulaşılmıştı. Bireysel yatırımcıların ekosistemdeki ilgisi tamamen kaybolmuş değil; ancak daha küçük "ticket size"larla, yani düşük tutarlı yatırımlarla sınırlı kalıyorlar. Bu düşüş trendi, 2022'deki 15,67 milyon dolarlık zirveden sonra istikrarlı bir gerilemeye işaret ediyor.

Grafik18. Bireysel yatırımcıların ve yatırımcı kurumların katıldığı yatırım adedi ve turların toplam büyüklüğü

Yatırımcı Tipi	Yıl	Miktar(\$)	Yatırım Adedi
1. Bireysel ve Yatırımcı Kurum Beraber	2024	\$98.63M	47
2. Bireysel ve Yatırımcı Kurum Beraber	2023	\$93.51M	99
3. Bireysel ve Yatırımcı Kurum Beraber	2022	\$207.7M	109
4. Bireysel ve Yatırımcı Kurum Beraber	2021	\$127.35M	70
5. Bireysel ve Yatırımcı Kurum Beraber	2020	\$70.02M	47

Bireysel yatırımcılar ve yatırımcı kurumların ortak olarak yer aldığı tur sayısı 2023'te 99, 2024'te ise 47 oldu. Buna rağmen toplam yatırım tutarı 93,51 milyondan 98,63 milyona yükseldi. Yani işlem sayısı azalırken ortalama tur hacmi büyüdü. Bireysel ve kurumsal yatırımcılar, önceki dönemde olduğu gibi birlikte yatırım yapmayı sürdürüyor; ancak daha az sayıda, daha "seçici" turlara yöneldikleri görülüyor.

Grafik19. Sadece yatırımcı kurumların katıldığı yatırım adedi ve turların toplam büyüklüğü

Yatırımcı Tipi	Yıl	Miktar(\$)	Yatırım Adedi
1. Sadece Yatırımcı Kurum	2024	\$1.29B	167
2. Sadece Yatırımcı Kurum	2023	\$286.99M	213
3. Sadece Yatırımcı Kurum	2022	\$1.51B	198
4. Sadece Yatırımcı Kurum	2021	\$1.49B	183
5. Sadece Yatırımcı Kurum	2020	\$92.07M	91

Sadece yatırımcı kurumlar tarafından 2024'te 167 turda toplam 1,29 milyar dolarlık yatırım yapılırken, bu rakam 2023'te 213 turda 286,99 milyon dolar seviyesindeydi. Tur sayısındaki düşüşe rağmen yatırılan tutarın ciddi ölçüde artması, kurumların çok daha büyük hacimli anlaşmalara odaklandığını gösteriyor. 2022'de görülen 1,51 milyar dolarlık rekor seviyeye kıyasla hâlâ bir miktar düşük olsa da 1 milyar doların üzerindeki bu yatırım hacmi, kurumsal sermayenin etkisini koruduğuna işaret ediyor.

Özetle 2024'te, bireysel yatırımcılar daha küçük ölçekli işlere yönelirken, kurumsal oyuncular hem tek başına hem de meleklerle birlikte daha az ama yüksek meblağlı yatırımlar yapıyor. Ekosistem, büyük kurumların çekleriyle yukarı doğru taşınırken, bireyseller ise nitelikli ama küçük anlaşmalarla varlık göstermeye devam ediyor.

2024 Genel Değerlendirmesi

2021'de dünya genelindeki “balon” etkisinin yansımaları, 2022–2023 döneminde küresel yatırım ekosisteminde belirgin bir gerileme ve dengeleme süreciyle karşılandı. Yüksek enflasyon, artan faiz oranları ve jeopolitik riskler gibi faktörler, yatırımcıların daha seçici davranmasına ve toplam işlem sayılarının düşmesine neden oldu. 2024'e gelindiğinde ise küresel ölçekte fonlama miktarlarında kademeli bir toparlanma görülürken, yatırımcılar artık “nitelikli fırsatlara” daha yüksek tutarlı çekler yazmaya meyilli hâle geldi.

Türkiye de benzer bir eğilim izledi; ancak yerel dinamikler, ekosistem üzerinde farklı etkiler yarattı. Yüksek enflasyonist ortam ve dalgalı döviz kurları, bireysel yatırımcıların risk alma iştahını bir miktar törpüledi. Bunun sonucu olarak “sadece bireysel yatırımcı”ların katıldığı tur sayısı azaldı ve toplam yatırım miktarları ciddi düşüş gösterdi. Yine de bireysel yatırımcıların ekosisteme tamamen sırt çevirmediği, ama daha düşük “ticket size”larla girişimlere destek vermeye devam ettiği görülüyor.

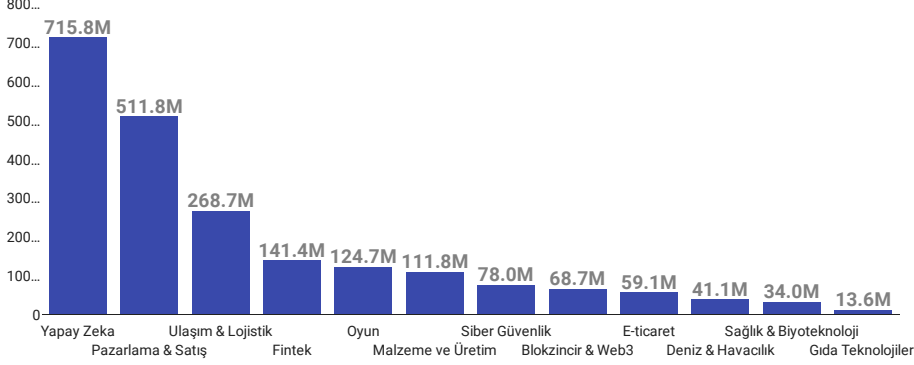
Öte yandan kurumsal yatırımcılar (fonlar, şirketler, risk sermayesi kurumları) 2024'te daha az sayıda ancak çok daha büyük hacimli turlara imza attı; bu da toplam yatırım miktarının 1 milyar doların üzerine taşınmasında belirleyici oldu. Özellikle 10–100 milyon dolar aralığındaki “soonicorn” yatırımlarının artması, orta-büyük ölçekli girişimlerin finansmana erişimini kolaylaştırdı. 100 milyon dolar ve üzeri iki mega tur (Insider ve Getir) da yılın en büyük yatırımları olarak öne çıktı.

Bu yıl ayrıca TÜBİTAK BİGG fonlarıyla yapılan küçük tutarlı yatırımların sayısı rekor seviyeye ulaştı. Bu durum, “1 milyon dolar altı” kategorideki tur adedini ciddi biçimde artırsa da ortalama ve medyan yatırım miktarlarını istatistiksel olarak aşağı çekti. Küçük tutarlı ancak çok sayıda gerçekleşen BİGG turları sayesinde tohum aşama girişimlerde artış görülse de özel sektörün bu aşamaya olan iştahı azalmış durumda.

Sonuç itibarıyla 2024, Türkiye girişimcilik ekosisteminin hem büyük ölçekli yatırımlar hem de küçük tutarlı fonlamalarla zenginleştiği bir “iki uçlu” tablo sundu. Dünya genelindeki toparlanma ve ölçek odaklı büyüme eğilimi Türkiye'ye de yansırken, yerel ekonomik iklim özellikle bireysel yatırımcıların davranışlarını değiştirdi. Buna karşın kurumsal fonlar, melek ağlarla iş birliği içinde daha “seçici” fakat daha yüksek hacimli turlara yöneldi. 2025'in politik ve ekonomik belirsizlikleri göz önüne alındığında, bu seçicilik eğiliminin sürmesi ve girişimlerin nitelikli fırsatlar yarattığı ölçüde yatırım çekmeye devam etmesi bekleniyor.

2024'ün Öne Çıkan Alanı Yapay Zeka Oldu

Grafik20. 2024 yılındaki yatırımların sektörel dağılımı, yatırım miktarı(\$)

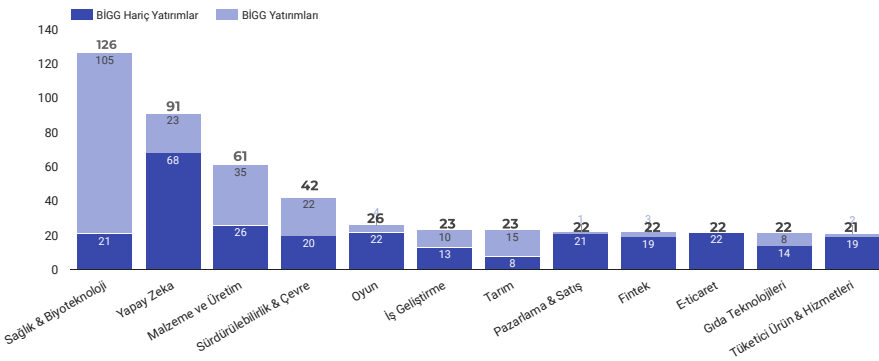
Sağlık & Biyoteknoloji: En Fazla Yatırım Alan Sektör (Adet)

Bu alanda 126 yatırım gerçekleşti ve sektörü "girişim sayısı" bakımından zirveye taşıdı. Sağlık & biyoteknoloji girişimlerine yapılan 126 yatırımın 21'i özel sektörden geldi; geri kalanlar büyük oranda TÜBİTAK BİGG gibi küçük tutarlı fonlardı. Bu da sektörün çok sayıda erken aşama oyuncu barındırdığını gösteriyor.

Yapay Zekâ: En Yoğun Özel Sektör İlgisi ve En Yüksek Tutar

Yapay zekâ hizmetleri sunan 91 girişim, 2024'te yatırım aldı. Özel sektör tarafında bu alana 68 yatırım yapılması, şirketlerin ve fonların yapay zekâ çözümlerine yüksek ilgi gösterdiğine işaret ediyor. Toplam fonlama tutarında ise Insider gibi büyük turların etkisiyle yapay zekâ + pazarlama & satış sektör birleşimi, 715 milyon dolar ile ilk sırada.

Grafik21. 2024 yılındaki yatırımların sektörel dağılımı, yatırım adedi

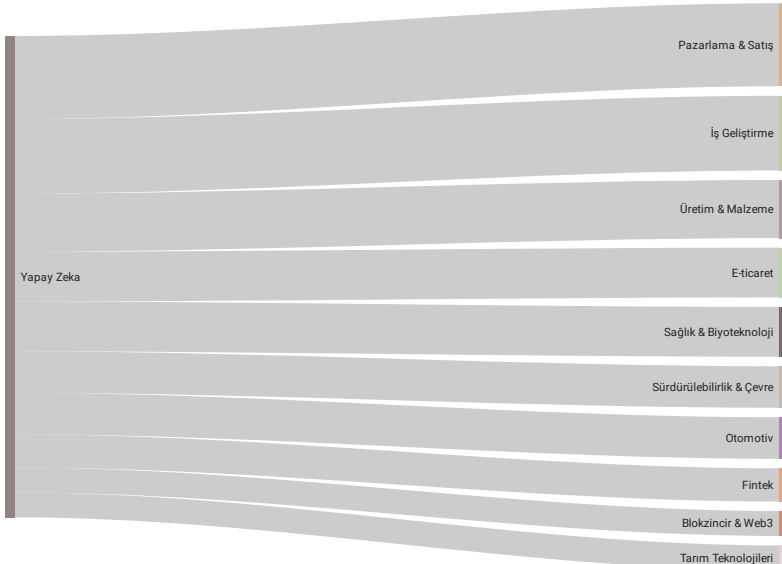

Üretim & Malzeme: İkinci Sırada Özel Sektör Katılımı

61 yatırım alan bu sektörde, özel sektör 26 girişime destek vererek sağlık & biyoteknolojiden sonraki en yüksek katılımı göstermiş oldu. Toplam tutar sıralamasında da 111,8 milyon dolar ile orta-üst segmentte yer alıyor.

2024'te Yapay Zeka En Çok Pazarlama & Satış Alanıyla Kesişti

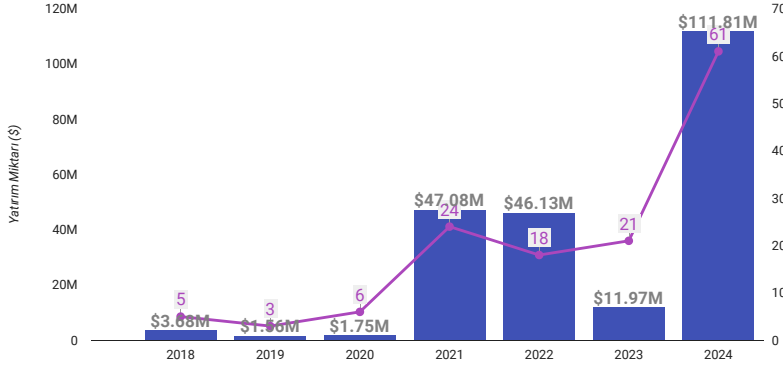
Grafik22. 2024 yılında yatırım alan yapay zeka girişimlerinin diğer sektörler ile kesişimi, adet

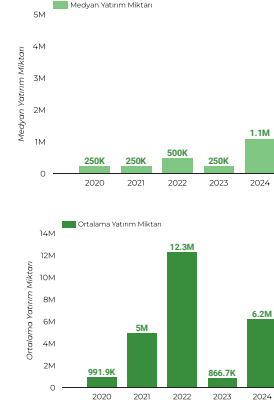
» 2024'te yapay zekâ, çok sayıda farklı dikeyle iç içe geçmiş durumda. Pazarlama & satış, iş geliştirme, üretim & malzeme, e-ticaret, sağlık & biyoteknoloji ve hatta tarım teknolojileri gibi alanlarda "AI tabanlı" çözümler sunan girişimler, çarpaz uygulamalarla yatırımcı ilgisini çekiyor. Bu yatay konumlanma, yapay zekânın bir "destekleyici teknoloji" olarak hemen her sektörde yer bulduğunu ve 2024 fonlamalarında önemli bir paya sahip olduğunu gösteriyor.

Üretim & Malzeme Sektörü Zirvesini Yaşıyor

Grafik23. Üretim & malzeme sektörünün yatırım miktarı ve adedi değişimi (yıl)

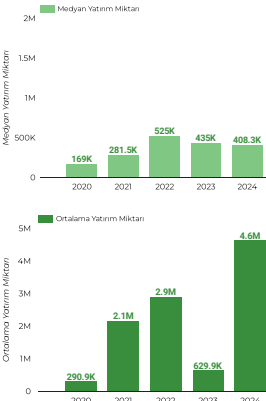
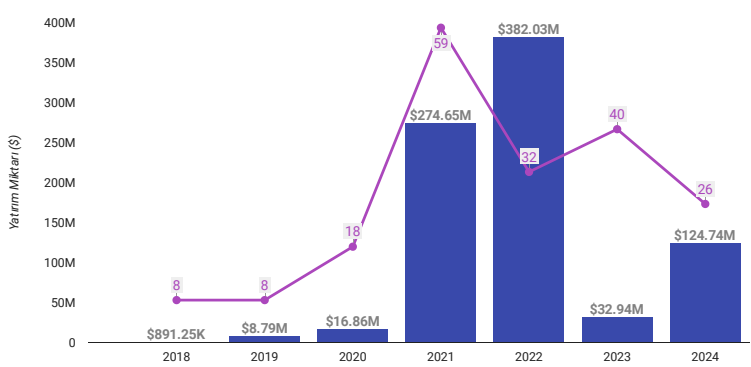
Grafik24,25. Üretim & malzeme sektörünün yatırım ortalama ve medyan değişimi (yıl)

- » Güçlü bir sanayiye sahip olan Türkiye’de, üretim süreçlerine odaklanan girişimlerin sayısı her geçen gün artıyor. Üretim & malzeme sektöründe bulunan girişimler Türkiye’de ve globalde sanayi kuruluşlarının problemlerini çözmeye devam ediyor. 2024 yılında bu alanda çalışan 61 girişim toplam 111,8 milyon dolar yatırım aldı. 61 yatırımın 35’i TÜBİTAK BİGG Fonu, 26’sı ise özel sektör yatırımı.
- » Üretim & malzeme alanında en yüksek yatırım alan iki girişim Intenseye (64M\$) ve Tri mobil(26,5M\$) oldu. İş güvenliğini sağlamak adına yapay zeka tabanlı çözümler sunan bu girişimler sektör içerisinde de birbirine rakip konumunda. Bu girişimler ardından Lyvzim 11 milyon dolarla en yüksek yatırımı alan üçüncü girişim oldu. Hamur, hayvan gıdası ve süt ürünleri gibi alanlardan enzimler üreten Lyvzim, endüstriyel ölçüde fermantasyon için biyoteknoloji firmalarına uçtan uca üretim hizmeti sunuyor. Üretim & malzeme sektöründe üretim tesislerini akıllandırmaya yönelik girişimler ön plana çıkmaya başlıyor.

Oyun Sektöründe Dalgalanma Devam Ediyor

Grafik26. Oyun sektörünün yatırım miktarı ve adedi değişimi (yıl)

Grafik27,28. Oyun sektörünün yatırım ortalama ve medyan değişimi (yıl)

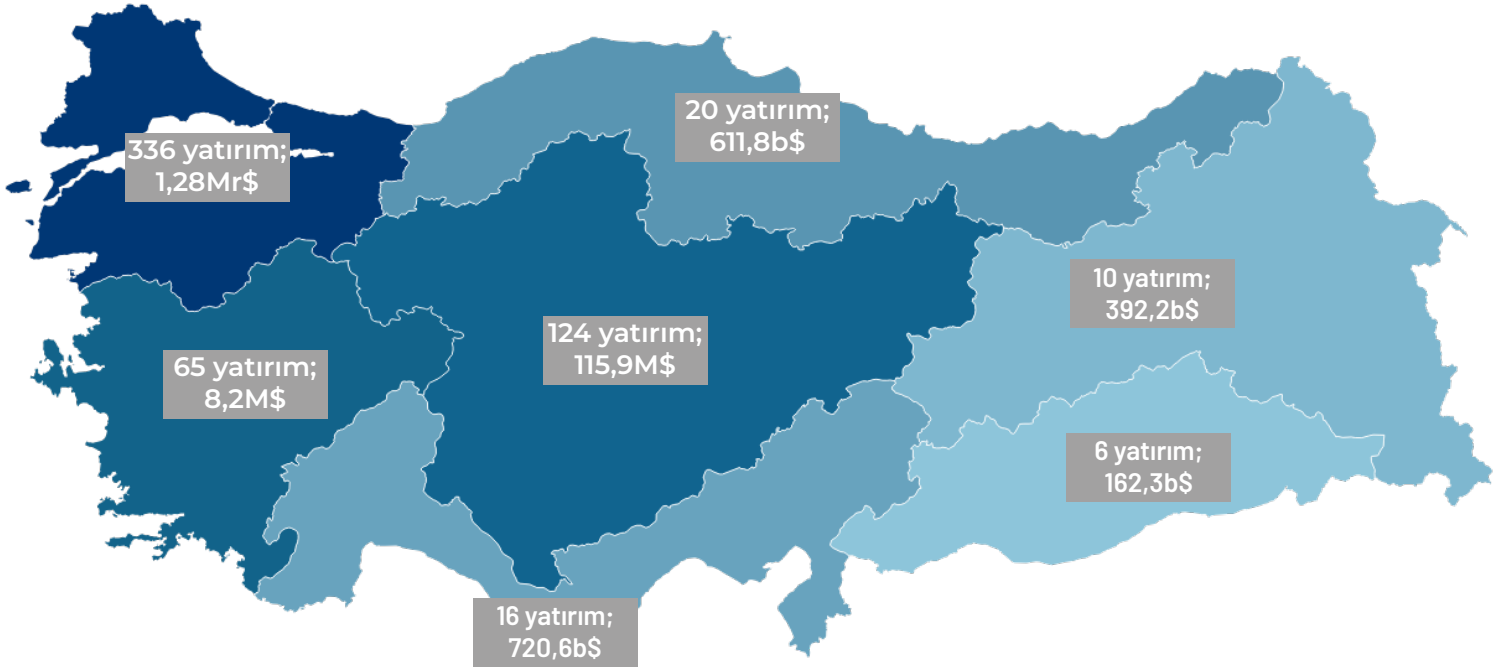
- » Oyun ekosistemi, 2021–2022’deki büyük sıçramanın ardından nispeten dengeli bir düzleme geçiş yapıyor. 2024 yılında yatırım alan girişim sayısı 40’tan 26’ya gerilemiş durumda. Mega turların azalmasıyla birlikte toplam tutar, 2021 döneminin altında kalsa da 2024’te görülen 124,7 milyon dolar, önceki yıllara göre hâlâ oldukça yüksek bir seviye. Yatırım miktarındaki artışta 50 milyon dolar alan Spyke Games, 30 milyon dolar alan Grand Games, 18 milyondolar alan Agave Games ve 10 milyon dolar yatırım alan Cypher Games’in katkısı büyük.

2024 Yılında Yatırım Alan Girişimlerin Şehirleri

2024 yılında yatırım alan girişimlerin Türkiye'deki merkezleri incelendiğinde Marmara bölgesinin 336 yatırımla başı çektiği görülmektedir. Burada İstanbul 288 yatırımla en çok yatırımı alan şehir oldu. İstanbul'daki 288 yatırımın 191'i özel sektör 97'si TÜBİTAK BİGG Fonu yatırımı oldu. Marmara'da Kocaeli 32 yatırım (6'sı özel sektörden), Bursa 8 yatırım (1'i özel sektörden), Sakarya'da 6 yatırım (3'ü özel sektörden) ve Çanakkale'de 2 yatırım (1'i özel sektörden) gerçekleşti. İstanbul ve Kocaeli dışında özel sektörden yatırım alan girişimler Filika (Çanakkale), Atronmac (Bursa), Kobe Finans(Sakarya), Agrovich(Sakarya) ve Academic Sight (Sakarya) oldu.

İç Anadolu bölgesine gelindiğinde 124 yatırım turunda 115,9 milyon dolarlık yatırım toplandığı tespit edilmiştir. Başkent Ankara'da 83 girişim yatırım alırken bunlardan 21'i öze sektör yatırımı olmuştur. Kayseri toplamda 23 girişimle İç Anadolu'da parlayan ikinci şehir olsa buradaki yatırımların yalnız 2'si özel sektörden kalanı ise TÜBİTAK BİGG Fonu üzerinden yatırım almış girişimlerdir. Kayseri'de özel sektörden yatırım alan girişimler Chemic Medikal ve Wide Game Studio olmuştur. Eskişehir'de ise toplam 7 yatırım gerçekleşirken bunlardan 1'i özel sektörden yatırım alan Good Sanitation Company'dir. Nevşehir'de ise Kodgem Straight özel sektörden yatırım alan girişim olarak karşımıza çıkmaktadır.

Grafik28. 2024 yılında yatırım alan girişimlerin Türkiye'de bulunduğu bölge ve şehirler

Ege bölgesi toplam 65 yatırımda 8,2 milyon dolar yatırım gerçekleşmiştir. 65 yatırımın 51'i İzmir merkezli girişimlere yapılmıştır. İzmir'deki 51 girişimin ise 15'i özel sektör, kalanı TÜBİTAK BİGG Fonu'ndan yatırım almıştır. Ege bölgesinde İzmir ve Denizli dışında 2024 yılında özel sektörden yatırım alan girişim bulunmamaktadır. Denizli'de yatırım alan girişimler ise Üzümlü Teknoloji ve PL Enerji olmuştur.

Grafik29. 2024 yılında yatırım alan girişimlerin Türkiye'de bulunduğu bölge ve şehirler, özel sektör/Tübitak ayrımı ile birlikte

Marmara Bölgesi

Şehir	Yatırım Adedi (özel sektör)	Yatırım Miktarı (özel sektör)
İstanbul	288 (191)	1,28Mr \$ (1,27Mr\$)
Kocaeli	32 (6)	2,85M \$ (2,14M\$)
Bursa	8 (1)	629,3b \$ (445,6b\$)
Sakarya	6 (3)	243,7b \$ (163,5b\$)
Çanakkale	2 (1)	25,5b \$ (-)

İç Anadolu Bölgesi

Şehir	Yatırım Adedi (özel sektör)	Yatırım Miktarı (özel sektör)
Ankara	83 (21)	114M \$ (112,3M\$)
Kayseri	23 (2)	860b \$ (298,5b\$)
Eskişehir	7 (1)	615,2b \$ (450b\$)
Konya	5 (-)	135,4b \$ (-)
Niğde	3 (-)	79,2b \$ (-)
Nevşehir	1 (1)	150b \$ (150b\$)
Aksaray	1 (-)	26,4b \$ (-)
Sivas	1 (-)	25,8b \$ (-)

Ege Bölgesi

Şehir	Yatırım Adedi (özel sektör)	Yatırım Miktarı (özel sektör)
İzmir	51 (15)	7,76M \$ (6,8M\$)
Denizli	6 (2)	245,5b \$ (139b\$)
Muğla	2 (-)	56,8b \$ (-)
Manisa	2 (-)	54,8b \$ (-)
Kütahya	2 (-)	54,3b \$ (-)
Uşak	1 (-)	27,7b \$ (-)
Afyonkarahisar	1 (-)	26,5b \$ (-)

Akdeniz Bölgesi

Şehir	Yatırım Adedi (özel sektör)	Yatırım Miktarı (özel sektör)
Antalya	7 (I)	474,4b \$ (310,6b\$)
Isparta	3 (-)	82,1b \$ (-)
Adana	2 (-)	54,5b \$ (-)
Burdur	2 (-)	56,3b \$ (-)
Mersin	1 (-)	28b \$ (-)
Hatay	1 (-)	25,6b \$ (-)

Karadeniz Bölgesi

Şehir	Yatırım Adedi (özel sektör)	Yatırım Miktarı (özel sektör)
Samsun	10 (I)	338,5b \$ (102,8b\$)
Trabzon	4 (-)	109,5b \$ (-)
Rize	2 (-)	56,8b \$ (-)
Tokat	2 (-)	54,8b \$ (-)
Kastamonu	1 (-)	54,3b\$ (-)
Karabük	1 (-)	27,7b\$ (-)

Doğu Anadolu Bölgesi

Şehir	Yatırım Adedi (özel sektör)	Yatırım Miktarı (özel sektör)
Erzurum	4 (-)	106,8b \$ (-)
Malatya	3 (I)	202,3b \$ (147,9b\$)
Van	1 (-)	28,2b \$ (-)
Elazığ	1 (-)	29,2b \$ (-)
Bitlis	1 (-)	25,6b \$ (-)

Güneydoğu And. Bölgesi

Şehir	Yatırım Adedi (özel sektör)	Yatırım Miktarı (özel sektör)
Gaziantep	5 (-)	135,8b \$ (-)
Şanlıurfa	1 (-)	26,5b \$ (-)

Akdeniz Bölgesi (16 Yatırım – 720,6 bin \$)

Antalya, 7 yatırım ve 474,4 bin dolarlık tutarıyla öne çıkıyor. Özel sektörden bir girişim yatırım aldı. Fertima isimli tarım teknolojileri girişimi Fontr üzerinden kitle fonlaması yatırımı aldı. Kalan 15 yatırım ise TÜBİTAK BİGG Fonu yatırımı oldu.

Karadeniz Bölgesi (10 Yatırım – 611,8 bin \$)

Samsun, 10 yatırımla toplam 338,5 bin dolar ile bölgede başı çekiyor. Samsun'da özel sektörden yatırım almış olan tek girişim Helimore da Nar Fon üzerinden kitle fonlaması yatırımı almıştır. Helimore da tarım teknolojileri alanında çalışmaktadır. Kalan 9 girişim ise TÜBİTAK BİGG Fonu üzerinden yatırım almıştır.

Doğu Anadolu Bölgesi (20 Yatırım – 392,2 bin \$)

Doğu Anadolu bölgesinde Erzurum, TÜBİTAK BİGG Fonu ile yatırım almış 4 girişime ev sahipliği yapmaktadır. Onun ardından 3 yatırım ile Malatya gelmektedir. Bölgedeki tek özel sektör yatırım ise bu sefer FonlaBüyüsün kitle platformu üzerinden yatırım alan biyoteknoloji girişimi Mapla'dır. Burada da muhtemelen az sayıda ama yüksek tutarlı yatırımlara rastlanmış.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi (6 Yatırım – 162,3 bin \$)

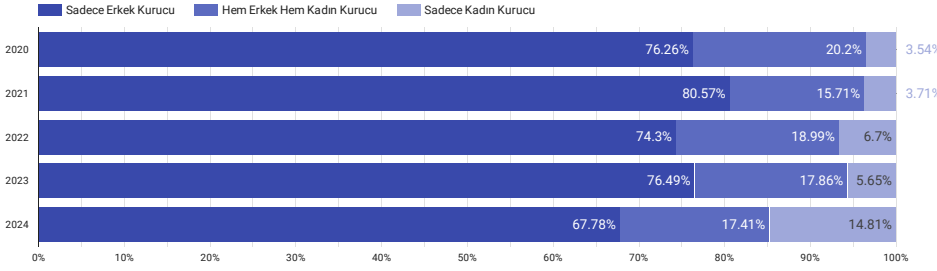
Güneydoğu Anadolu bölgesinde ise 6 girişim yatırım almıştır. Bu bölgede çalışan girişimlere 2024 yılında özel sektörden bir yatırım gerçekleşmemiştir.

Özetle, TÜBİTAK BİGG fonu, ülke genelinde birçok girişimin en azından tohum aşamasında fonlanmasını sağlıyor. Marmara ve İç Anadolu'da özel sektör yatırımları büyük hacimleri domine ederken, pek çok ilde BİGG fonundan alınan bin dolarlık destekler, tohum aşamasındaki projeleri canlı tutuyor ve ekosistemini genişletiyor.

Marmara Bölgesi 1 milyar doları aşan yatırımlarıyla hâlâ lokomotif konumunda olsa da İç Anadolu güçlü bir ikincilikle dikkat çekiyor. Ege ve diğer bölgeler ise henüz büyük çaplı turlara ulaşmasa bile giderek artan sayıda girişimle potansiyelini ortaya koyuyor. Bu durum, Türkiye girişimcilik ekosisteminin giderek çok merkezli ve farklı alanlarda uzmanlaşan bir yapıya evrildiğini göstermesi açısından umut verici.

En Az 1 Kadın Kurucu Ortaklı Girişim Oranı %32'yi Aştı

Grafik30. Yatırım alan girişimlerin kurucu ortaklarının cinsiyetine göre dağılımı

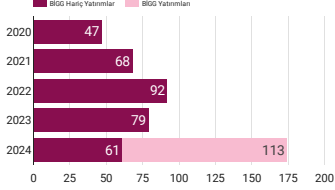

2024 verileri, yatırım alan girişimlerin kurucu ekibindeki kadın temsiliyetinin önceki yıllara göre önemli ölçüde arttığını gösteriyor. En az 1 kadın kurucu ortağı olan girişim oranı %32,2 düzeyine ulaşarak, ekosistemde kadın girişimcilerin varlığının giderek güçlendiğini ortaya koyuyor.

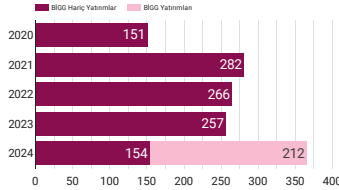
Bu oranın yükselmesinde özellikle TÜBİTAK BİGG fonlarının etkisi dikkat çekiyor; BİGG destekli girişimlerde en az 1 kadın kurucu ortağı olanların oranı %34 civarında. Buna karşın, sadece BİGG dışındaki yatırımlara bakıldığında bu oran biraz daha düşük (yaklaşık %28,4), ancak yine de önceki yıllara göre artış trendini koruyor.

En Az 1 Kadın Kurucu Ortağı Kadın Olan 61 Girişim Yatırım Aldı

Grafik31. En az 1 kadın kurucu ortağı olan girişimlerin sayısı

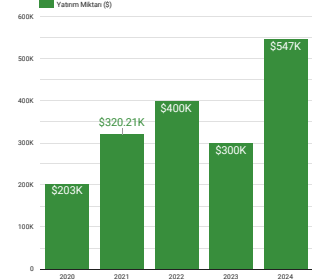
Grafik32. Sadece erkek kurucu ortağı olan girişimlerin sayısı

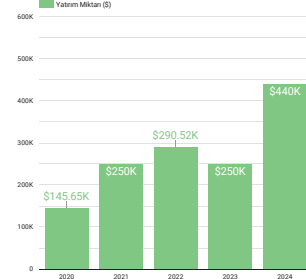
En az 1 kadın kurucu ortaklı girişim sayısı 2023'te 79 iken, 2024'te 61'e düşse de sadece erkek kuruculu girişimlerdeki düşüş çok daha yüksek olduğu için, kadın kuruculu girişimlerin ekosistem içindeki payı artmış oldu. Sadece erkek kurucu ortaklı girişim sayısı 257'den 154'e gerilemiş durumda. Bu tablo, bir yandan yatırım sayısının genel olarak düştüğü, öte yandan kadın kuruculu girişimlerin görece olarak daha az etkilendiği anlamına geliyor.

Kadın Kurucu Ortaklı Girişimlerin Yatırım Ortalaması Yükseliyor

Grafik33. Sadece erkek kurucu ortağı olan girişimlerin medyan yatırım miktarı

Grafik34. En az 1 kadın kurucu ortağı olan girişimlerin medyan yatırım miktarı

2024'te en az 1 kadın kurucu ortaklı girişimlerin aldığı yatırımın medyan tutarı 440 bin dolar, erkek kurucu ortaklı girişimlerin medyanı ise 547 bin dolar oldu. Her iki grup da önceki yıllara kıyasla daha yüksek bir "orta değer" yakalarken, kadın kuruculu girişimlerin ortanca yatırımı erkek kuruculu girişimlere kıyasla bir miktar geride seyrediyor. Bununla birlikte, önceki senelerde çok daha büyük farklar görüldüğü düşünülürken, makasın bir ölçüde daraldığı söylenebilir.

2024 itibarıyla Türkiye girişimcilik ekosisteminde kadın kuruculu girişimlerin oranı anlamlı biçimde artmış durumda. Yatırım adedindeki azalma genel bir trend iken, kadın kuruculu ekipler oransal olarak daha güçlü bir konumda. Medyan yatırım miktarlarının birbirine yakın seyretmesi, yatırımcıların kadın kuruculu projelere karşı ilgi ve güveninin arttığını gösteren olumlu bir sinyal.

Bu veriler, girişimcilik dünyasında çeşitlilik ve kapsayıcılığın giderek önem kazandığına işaret ediyor. 2025 ve sonrasında da kurumsal yatırımcıların bu alanda daha fazla aktif olmaları ve özellikle ileri aşamalarda da kadın kuruculu girişimlerin rekabetçi fonlamalar elde etmesi beklenebilir.

Üniversite Sıralamasında ODTÜ, Boğaziçi ve İTÜ Yine İlk Sıralarda

2024'te yatırım alan girişimcilerin hangi üniversitelerden mezun olduklarına baktığımızda, listenin başında ODTÜ (69 mezun kurucu), Boğaziçi (57 mezun kurucu) ve İstanbul Teknik Üniversitesi (53 mezun kurucu) geliyor.

İlk beşteki diğer okullar ise Koç Üniversitesi (25 mezun kurucu) ve Anadolu Üniversitesi (23 mezun kurucu) olarak dikkat çekiyor. İstanbul Üniversitesi, Yıldız Teknik, Bilkent, Bahçeşehir ve Yeditepe gibi kurumlar da 15–20 aralığında mezun kurucu çıkartarak canlı bir girişimcilik ortamı oluşturuyorlar. Ağırlıklı olarak lisans düzeyi mezunlar hâkim olmakla birlikte, yüksek lisans ve doktora mezunlarının da varlığı ekosistemdeki derin teknolojilerin gelişimini destekleyen bir faktör olarak ön plana çıkıyor.

Grafik35. 2024'te yatırım alan girişimlerin kurucu ortaklarının mezun olduğu üniversiteler

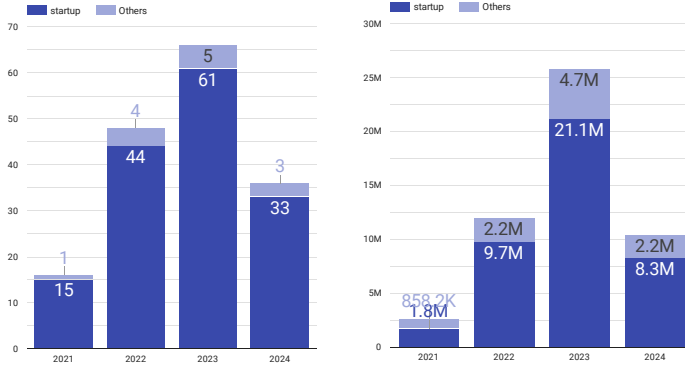
Üniversite	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
1. Orta Doğu Teknik Üniversitesi	45	18	6	69
2. Boğaziçi Üniversitesi	42	11	4	57
3. İstanbul Teknik Üniversitesi	34	13	6	53
4. Koç Üniversitesi	19	4	2	25
5. Anadolu Üniversitesi	23	0	0	23
6. İstanbul Üniversitesi	16	3	1	20
7. Yıldız Teknik Üniversitesi	13	4	1	18
8. Bilkent Üniversitesi	13	4	0	17
9. Bahçeşehir Üniversitesi	14	3	0	17
10. Yeditepe Üniversitesi	10	4	3	17
11. Marmara Üniversitesi	9	7	0	16
12. Sabancı Üniversitesi	9	3	2	14
13. Dokuz Eylül Üniversitesi	8	1	1	10
14. İstanbul Bilgi University	7	3	0	10
15. Galatasaray Üniversitesi	4	4	0	8
16. Yaşar Üniversitesi	4	2	1	7
17. Sakarya Üniversitesi	6	0	0	6
18. Ege Üniversitesi	4	1	1	6
19. TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi	5	0	0	5
20. Hacettepe Üniversitesi	5	0	0	5

2024

ÖZEL ARAŞTIRMA: KİTLE FONLAMASI

Yerli Kitle Fonlama Ekosisteminde Yatırımlar Oldukça Geriledi

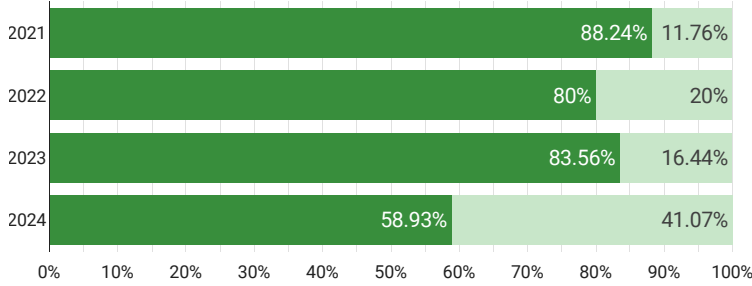
Grafik36,37. Türkiye'deki kitle fonlama platformlarındaki yatırım adedi ve miktarı değişimi

Türkiye girişimcilik ekosisteminde aktif olarak bulunan 11 kitle fonlama platformu bulunmaktadır. 2024 yılında bu platformlar üzerinden toplam 36 yatırım gerçekleşti. Bu yatırımların ise 33'ü teknoloji tabanlı, 3'ü ise üretim tabanlı girişimlerden oluştu. Yatırımlar adet olarak 2023'te yaptığı zirvenin ardından bu yıl oldukça gerilemiş durumda. Yatırım miktarındaki düşüş ise çok daha yüksek oldu. 2023 yılında toplam 25,8 milyon dolar yatırım yapılırken geçen yıl 10,5 milyon dolar yatırım yapıldı.

2024'te Kampanya Başarı Oranı %59'a Geriledi

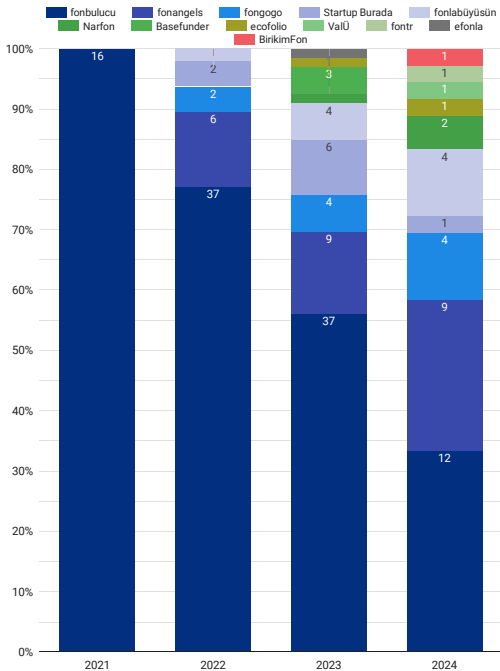
Grafik38. Türkiye'deki kitle fonlama platformlarındaki başarılı/başarısız kampanya oranı

2024 yılında kampanyaya çıkan girişim sayıları da azaldı. 2023 yılında 73 girişim fonlanmak için platformda listelenirken 2024 yılında bu sayı 56'ya düştü. Bunun da ötesinde kampanyaya çıkan 56 girişimin %41'i (23 kampanya) başarısız sonuçlandı. 2023 yılında bu oran %17 seviyesindeydi.

Kitle Fonlama Platformlarının 2024 Karnesi

Grafik39. Türkiye'deki kitle fonlama platformlarının başarılı kampanya sayıları

- » Aktif platformların başarılı yatırım adedine göre hangi yılın ne kadarını kendileri yapmış durumda yandaki grafikte görülebilir.
- » Narfon 2023 yılında 1 yatırıma aracılık ederken 2024 yılında 2 başarılı yatırıma aracılık ederek yatırım adedini artıran tek platform oldu.
- » Fonangels, Fongogo, Fonlabüyüsün ve Ecofolio adet olarak 2023'te aracılık ettikleri yatırım sayısına bu yıl da aracılık etti.
- » Ecofolio platformunun bu zamana kadar aracılık ettiği yatırımların hepsi tarım odaklı girişimler oldu.
- » Fonbulucu, StartupBurada ve Basefunder ise önceki yıla göre başarılı yatırım adedinde düşüş olan platformlar oldu.
- » 2024'te ilk başarılı kampanyasını tamamlayan platformlar ise BirikimFon, Fontr ve ValÜ oldu.
- » Efonla platformu ise 2024 yılında faaliyetlerini sonlandırdı.

StartupCentrum

2024

ÖZEL ARAŞTIRMA: TEKNOPARKLAR

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (Teknoparklar)

Türkiye'deki Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB), 4691 sayılı Kanun çerçevesinde kurulan ve yaygın adıyla “teknopark” olarak bilinen yapılardır. Bu bölgeler, üniversitelerin bilimsel gücü ile özel sektörün dinamizmini bir araya getirmeyi hedefler. TGB'lerde faaliyet gösteren şirketler Ar-Ge ve inovasyon çalışmalarına yoğunlaşarak vergi muafiyetleri, SGK teşvikleri ve çeşitli desteklerden yararlanır. Aynı zamanda bu bölgeler, kuluçka merkezleri, ortak laboratuvarlar, test altyapıları ve mentorluk gibi hizmetler sunarak yeni teknoloji girişimlerinin doğmasını ve hızla büyümesini sağlar. Teknoparklardan sadece girişimlere değil, Ar-Ge ve inovasyon faaliyeti gösteren tüm firmalar faydalanabilmektedir.

91

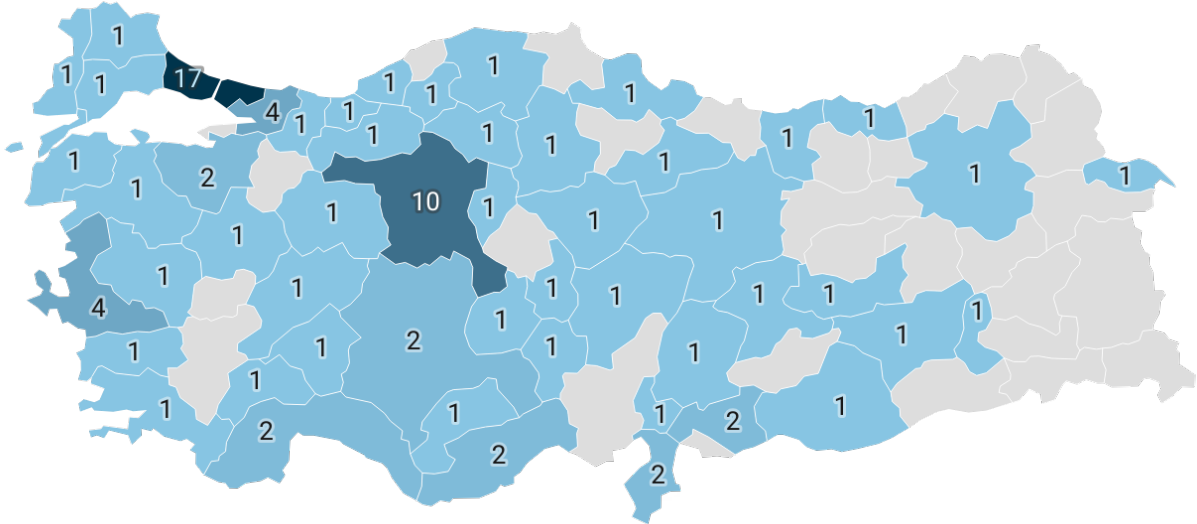
Teknopark

Türkiye'de şu anda faal olan 91 Teknopark bulunmaktadır.

54

Şehir

Teknoparklar Türkiye'nin 54 şehrinde bulunmaktadır.

Grafik40. Türkiye'deki aktif teknoparkların şehir dağılımı

İstanbul 17 teknoparka ev sahipliği yaparak en fazla teknoparkı bulunan şehir olarak karşımıza çıkmaktadır. Onu 10 teknoparkla Ankara, 4'er teknoparkla da İzmir ve Kocaeli takip etmektedir. Antalya, Bursa, Konya, Mersin, Hatay ve Gaziantep'te ise ikişer teknopark bulunmaktadır. 91 Teknopark arasında üç teknoparkın birden fazla şehirde ofisi bulunmaktadır. Bunlardan Bilişim Vadisi'nin Kocaeli, İstanbul, İzmir ve Bakü şubeleri bulunmaktadır. Dijital Teknopark'ın ise İstanbul ve Rize'de merkezleri bulunmaktadır. Benzer şekilde Afyon Uşak Zafer TGB'nin de Afyonkarahisar ve Uşak'ta merkezleri bulunmaktadır.

Teknoparklarda 11 binden fazla firma yer almaktadır.

11.095

Firma Sayısı

2024 sonu itibariyle 91 teknoparkta 11.095 firma yer almaktadır.

Yıldız Teknik Üniversitesi TGB, 763 firmayla en çok firmaya ev sahipliği yapan teknopark oldu. Onu 599 firmayla Bilişim Vadisi TGB, 443 firmayla İstanbul TGB takip etti. Aşağıdaki listede tüm TGB'lerde ne kadar firma bulunduğu listesi paylaşılmıştır.

Grafik41. Teknoparklarda bulunan firma sayıları

Sıra	TGB Adı	Toplam Firma Sayısı
1.	Yıldız Teknik Üniversitesi TGB	763
2.	Bilişim Vadisi TGB	599
3.	İstanbul TGB	443
4.	ODTÜ TEKNOKENT TGB	383
5.	Ankara Teknopark TGB	362
6.	İstanbul Teknik Üniversitesi An Teknokent TGB	348
7.	Ankara TGB	321
8.	Biruni Üniversitesi TGB	289
9.	Hacettepe Üniversitesi TGB	285
10.	Erciyes Üniversitesi TGB	273
11.	İzmir TGB	238
12.	Ankara Üniversitesi TGB	231
13.	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve Türk-Alman Üni...	219
14.	Tübitak-Marmara Araştırma Merkezi Teknopark TGB	218
15.	Batı Akdeniz Teknokenti TGB	214
16.	Selçuk Üniversitesi TGB	212
17.	Ostim Ekopark TGB	192
18.	Ulutek TGB	187
19.	Gaziantep Üniversitesi TGB	185
20.	Gazi Teknopark TGB	165
21.	Celal Bayar Üniversitesi TGB	163
22.	Sağlık Bilimleri Üniversitesi TGB Sağlık Teknokenti	162
23.	İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi-Cerrahpa...	154
24.	Dokuz Eylül TGB	145
25.	Ege Teknopark TGB	141
26.	Çukurova TGB	140
27.	Gebze Teknik Üniversitesi TGB	138
28.	Trakya Üniversitesi Edine TGB	137
29.	GOSB Teknopark TGB	134
30.	Pamukkale Üniversitesi TGB	131
31.	Eskişehir TGB	130

Sıra	TGB Adı	Toplam Firma Sayısı
32.	Marmara Üniversitesi TGB	129
33.	Erzurum TGB	129
34.	Sakarya Üniversitesi TGB	128
35.	Kocaeli Üniversitesi TGB	128
36.	Samsun TGB	121
37.	Mersin TGB	115
38.	Cumhuriyet TGB	103
39.	Fırat TGB	103
40.	Gaziantep OSB TGB	100
41.	İzmir Bilim ve Teknoloji Parkı TGB	94
42.	Dudullu OSB Boğaziçi Üniversitesi TGB	89
43.	Trabzon TGB	88
44.	Çanakkale TGB	77
45.	Dicle Üniversitesi TGB	76
46.	Kırıkkale Üniversitesi TGB	76
47.	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi TGB	72
48.	Balikesir Üniversitesi TGB	71
49.	Göller Bölgesi TGB	70
50.	Kahramanmaraş TGB	70
51.	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi TGB	70
52.	Düzce Teknopark TGB	70
53.	İstanbul Medeniyet Üniversitesi TGB	68
54.	Adnan Menderes Üniversitesi TGB	68
55.	Malatya TGB	66
56.	Konya TGB	64
57.	Harran Üniversitesi TGB	60
58.	Bolu TGB	58
59.	Antalya Organize Sanayi Bölgesi TGB	57
60.	Boğaziçi Üniversitesi TGB	55
61.	Tokat TGB	55
62.	ASO Teknopark TGB	53

Sıra	TGB Adı	Toplam Firma Sayısı
63.	Yüzüncü Yıl Üniversitesi TGB	53
64.	Afyon Uşak Zafer TGB	53
65.	Kütahya Dumlupınar Tasarım TGB	52
66.	Kadir Has Üniversitesi Silivri TGB	48
67.	Kapadokya TGB	45
68.	Karabük Üniversitesi TGB	44
69.	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi TGB	44
70.	Namık Kemal Üniversitesi TGB	39
71.	Kastamonu Üniversitesi TGB	37
72.	Zonguldak TGB	35
73.	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi MAKÜ BAKA TGB	32
74.	Bursa Teknik Üniversitesi TGB	31
75.	Çankırı TGB	30
76.	Çorum TGB	30
77.	Iğdır Üniversitesi Serhat TGB	27
78.	Bozok TGB	26
79.	ASBÜ Sosyal İnovasyon ve Girişimcilik TGB	24
80.	İTÜ Teknopark TGB	21
81.	Batman Üniversitesi TGB	21
82.	Hatay TGB	20
83.	Giresun TGB	18
84.	Aksaray Üniversitesi TGB	17
85.	İskenderun Teknik Üniversitesi TGB	15
86.	Karaman TGB	15
87.	Mersin Tarım ve Gıda İhtisas TGB	10
88.	Boğaziçi Üniversitesi Kandilli TGB	9
89.	Osmaniye TGB	7
90.	Kırklareli Üniversitesi TGB	5
91.	TeknoHAB TGB	2

Yatırım Alan Girişimler Hakkında Neler Biliyoruz?

627

Girişim

Teknoparklarda bulunan en az 627 girişim yatırım almıştır.

\$1,83Mr

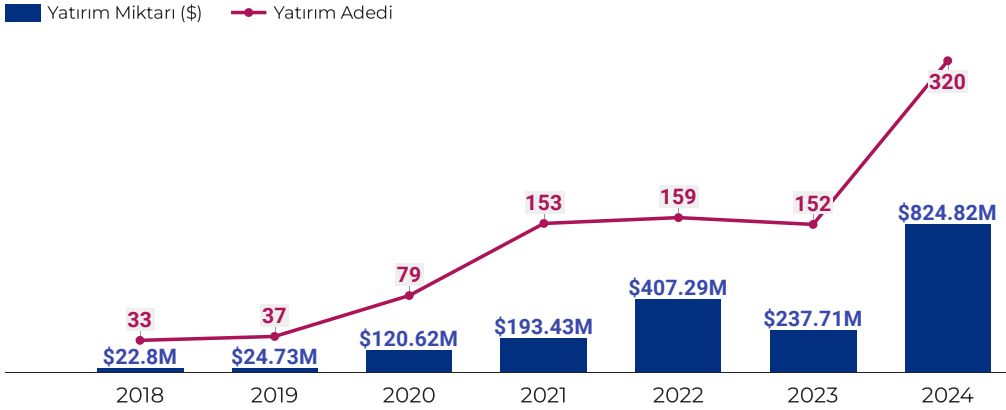
Toplam Yatırım Miktarı

Bu 623 girişim toplam 1 milyar 830 milyon dolar yatırım almıştır.

Türkiye'de 91 teknoparkta faaliyet gösteren 11.095 firma arasından 627 girişim, 2018'den bugüne dek toplam 1,83 milyar dolar yatırım almış durumda. Bu 627 girişimin 215'inin 2024'te TÜBİTAK Fonu ile yatırım alan girişimlerdi. Bu turlarda toplam 5,9 milyon dolar yatırım yapıldı. Özel sektörden yatırım alan 408 girişim ise kalan 1,77 milyon doları bölüştü.

2024 Yılında Teknopark Girişimlerine 825 Milyon Dolar Yatırım

Grafik41. Teknoparklarda bulunan firmaların yatırım adedi ve miktarı

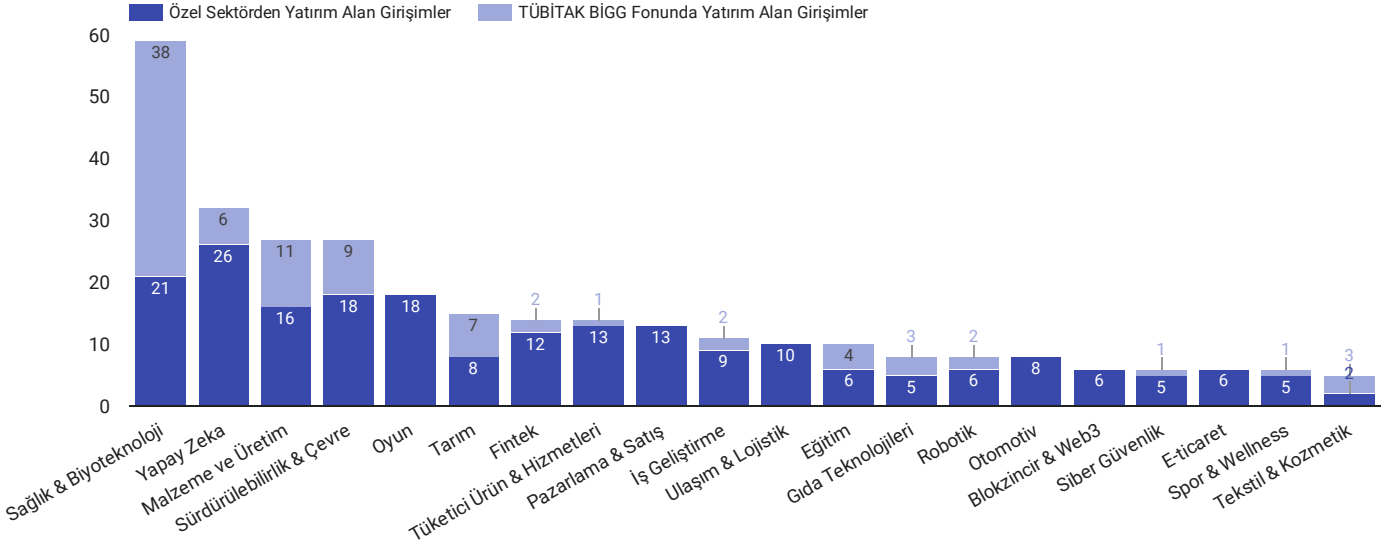

Sadece 2024 yılındaki verilere bakıldığında, teknopark şirketlerine yapılan yatırımların 824,82 milyon dolar seviyesine ulaştığı ve bir önceki yıla (237,71 milyon dolar) kıyasla ciddi bir sıçrama yaşandığı dikkat çekiyor. Bu artışta elbette Insider'ın etkisi oldukça fazla. Yatırım adedi de aynı doğrultuda artış göstererek 152'den 320'ye çıkmış durumda. Ancak bu 320 girişimin 103 tanesi özel sektörden yatırım almış durumda. Bu haliyle bakıldığında ekosistemdeki düşüşe benzer bir düşüş teknoparklarda yer alan girişimler için de yaşanmış gözüküyor.

En Popüler Sektörler Yapay Zeka, Oyun ve Sağlık

2018'den bu yana yatırım alan 627 girişimin sektörlerine bakıldığında sağlık & biyoteknolojinin TÜBİTAK BİGG Fonu'nda yatırım alan girişimlerin de etkisiyle en çok bulunan sektör oldu. Onu yapay zeka 32 girişimle takip etti. BİGG Fonu girişimleri hariç bakıldığında ikinci sırada oyun girişimlerinin sayısı ise 18 oldu.

Grafik42. Teknoparklarda bulunan ve yatırım alan girişimlerin sektörel dağılımı

Yatırım Alan Girişimlere Ev Sahipliği Yapan İlk 10 Teknopark

Grafik42. Adet olarak en fazla yatırım alan girişime ev sahipliği yapan teknoparklar

Sıra	TGB Adı	Yatırım Alan Girişim Sayısı
1.	Yıldız Teknik Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	73
2.	İstanbul Teknik Üniversitesi Arı Teknokent Teknoloji G...	72
3.	Bilişim Vadisi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	52
4.	ODTÜ TEKNOKENT Teknoloji Geliştirme Bölgesi	52
5.	İstanbul Teknoloji Geliştirme Bölgesi	33
6.	Biruni Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	21
7.	Ankara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	19
8.	İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi-Cerrahpa...	16
9.	Ege Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi	16
10.	Ankara Teknoloji Geliştirme Bölgesi	16

Grafik43. Miktar olarak en fazla yatırım alan girişime ev sahipliği yapan teknoparklar

Sıra	TGB Adı	Toplam Yatırım Miktarı (\$)
1.	ODTÜ TEKNOKENT Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$858.78M
2.	Yıldız Teknik Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bö...	\$210.23M
3.	Biruni Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$150.94M
4.	Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Böl...	\$114.43M
5.	Bilişim Vadisi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$97.8M
6.	İstanbul Teknik Üniversitesi Arı Teknokent Tekno...	\$74.86M
7.	Fırat Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$57.03M
8.	Ankara Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$55.37M
9.	Sağlık Bilimleri Üniversitesi Teknoloji Geliştirme ...	\$44.79M
10.	Kadir Has Üniversitesi Silivri Teknoloji Geliştirme ...	\$34.7M

En çok yatırım alan ilk 10 teknopark aşağıda gösterilmiştir. Buna göre girişim sayısı olarak Yıldız Teknik Üniversitesi TGB 73 yatırımla ilk sırada yer almaktadır. İTÜ Arı Teknokent TGB ise 72 yatırım alan girişimler ikinci sırada yer almıştır. Üçüncülüğü ise Bilişim Vadisi TGB ve ODTÜ Teknokent TGB 52'ser girişimle paylaşmaktadır.

Yatırımların büyüklüğüne göre bir sıralama yapıldığında ise ODTÜ Teknokent 847,5 milyon dolarla birinci sırada gelmektedir. Tutarın büyüklüğünde Insider'ın burada bulunması. Insider olmadan tutar 92,8 milyon dolar oluyor. Binalyze, inavitas, Tarfin ve Büyütech de ODTÜ Teknokentte öne çıkan girişimler arasında. İkinci sırada 196,1 milyon dolarla Yıldız Teknik Üniversitesi TGB gelmektedir. Burada da Spyke Games, Meditopia ve Binbin en yüksek yatırımları alan girişimler olarak ön plana çıkıyor. Üçüncü sırada ise Biruni Üniversitesi TGB, 150,9 milyon dolarla gelmektedir. Buradaki yüksek tutarın başlıca sebebi ise Midas, İkas ve Ace Games olarak gözüküyor. Üç girişim toplamda 116,3 milyon dolar yatırım almış durumda.

Yatırım Miktarına Göre Teknoparklar Listesi

Grafik43. Yatırım miktarına göre yatırım alan girişimlere ev sahipliği yapan teknoparklar

Sıra	TGB Adı	Toplam Yatırım Miktarı(\$)
1.	ODTÜ TEKNOKENT Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$858.78M
2.	Yıldız Teknik Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bö...	\$210.23M
3.	Biruni Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$150.94M
4.	Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölğ...	\$114.43M
5.	Bilişim Vadisi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$97.8M
6.	İstanbul Teknik Üniversitesi Arı Teknokent Tekno...	\$74.86M
7.	Fırat Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$57.03M
8.	Ankara Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$55.37M
9.	Sağlık Bilimleri Üniversitesi Teknoloji Geliştirme ...	\$44.79M
10.	Kadir Has Üniversitesi Silivri Teknoloji Geliştirme ...	\$34.7M
11.	İstanbul Medeniyet Üniversitesi Teknoloji Geliştir...	\$31.37M
12.	İstanbul Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$29.07M
13.	Gazi Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$29.06M
14.	İzmir Bilim ve Teknoloji Parkı Teknoloji Geliştirm...	\$27.01M
15.	İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi-Cer...	\$17.63M
16.	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve Türk-Alma...	\$17.34M
17.	Boğaziçi Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$15.33M
18.	Balıkesir Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$13.5M
19.	Gebze Teknik Üniversitesi Teknoloji Geliştirme B...	\$12.6M
20.	Erciyes Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$10.38M
21.	Kütahya Dumlupınar Tasarım Teknoloji Geliştir...	\$9.67M
22.	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Teknoloji ...	\$9.48M
23.	Tübitak-Marmara Araştırma Merkezi Teknopark ...	\$7.59M
24.	Ankara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$7.15M
25.	Dokuz Eylül Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$5.66M
26.	Celal Bayar Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Böl...	\$5.6M
27.	Çukurova Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$4.92M
28.	Marmara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$4.91M
29.	Ulutek Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$4.27M
30.	Ankara Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$4.26M
31.	Gaziantep Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölğ...	\$4.11M
32.	Kocaeli Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$3.42M
33.	Düzce Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$3.33M
34.	Batı Akdeniz Teknokenti Teknoloji Geliştirme Böl...	\$3.32M
35.	İzmir Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$3.13M

Sıra	TGB Adı	Toplam Yatırım Miktarı(\$)
36.	Malatya Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$3.1M
37.	Trakya Üniversitesi Edirne Teknoloji Geliştirme B...	\$3.05M
38.	GOSB Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$2.62M
39.	Pamukkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Böl...	\$2.33M
40.	Ege Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$2.13M
41.	Eskişehir Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$2.03M
42.	Sakarya Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$1.59M
43.	Trabzon Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$1.58M
44.	Dudullu OSB Boğaziçi Üniversitesi Teknoloji Geli...	\$1.3M
45.	Antalya Organize Sanayi Bölgesi Teknoloji Gelişti...	\$875.86K
46.	Yüzüncü Yıl Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Böl...	\$824.01K
47.	Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$726.55K
48.	Batman Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$638.06K
49.	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi MAKÜ BAKA Tek...	\$637.46K
50.	Çankırı Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$400K
51.	Ostim Ekopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$332.19K
52.	Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$268.61K
53.	Samsun Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$261.63K
54.	Iğdır Üniversitesi Serhat Teknoloji Geliştirme Böl...	\$257.37K
55.	Konya Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$137.9K
56.	ASBÜ Sosyal İnovasyon ve Girişimcilik Teknoloji ...	\$101.08K
57.	Afyon Uşak Zafer Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$82.95K
58.	Tokat Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$81.87K
59.	Erzurum Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$79.34K
60.	Mersin Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$55.93K
61.	Göller Bölgesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$55.62K
62.	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Teknoloji Gelişt...	\$53.61K
63.	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Teknoloji G...	\$27.72K
64.	Kastamonu Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Böl...	\$27.72K
65.	Harran Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$26.47K
66.	Bozok Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$26.45K
67.	Aksaray Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$26.43K
68.	Dicle Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	\$26.26K
69.	Bursa Teknik Üniversitesi Teknoloji Geliştirme B...	\$25.64K
70.	Namık Kemal Üniversitesi Teknoloji Geliştirme B...	-

Yatırım Alan Girişim Sayısına Göre Teknoparklar Listesi

Grafik44. Yatırım dedine göre yatırım alan girişimlere ev sahipliği yapan teknoparklar

Sıra	TGB Adı	Yatırım Alan Girişim Sayısı
1.	Yıldız Teknik Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	73
2.	İstanbul Teknik Üniversitesi An Teknokent Teknoloji G...	72
3.	Bilişim Vadisi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	52
4.	ODTÜ TEKNOKENT Teknoloji Geliştirme Bölgesi	52
5.	İstanbul Teknoloji Geliştirme Bölgesi	33
6.	Biruni Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	21
7.	Ankara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	19
8.	İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi-Cerrahpa...	16
9.	Ege Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi	16
10.	Ankara Teknoloji Geliştirme Bölgesi	16
11.	Erciyes Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	16
12.	İzmir Teknoloji Geliştirme Bölgesi	16
13.	Tübitak-Marmara Araştırma Merkezi Teknopark Tekno...	15
14.	Marmara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	11
15.	Gazi Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi	11
16.	Ankara Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi	10
17.	Ulutek Teknoloji Geliştirme Bölgesi	10
18.	Sağlık Bilimleri Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi ...	10
19.	Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	8
20.	Batı Akdeniz Teknokenti Teknoloji Geliştirme Bölgesi	8
21.	Eskişehir Teknoloji Geliştirme Bölgesi	8
22.	İzmir Bilim ve Teknoloji Parkı Teknoloji Geliştirme Bölg...	8
23.	Dokuz Eylül Teknoloji Geliştirme Bölgesi	8
24.	Çukurova Teknoloji Geliştirme Bölgesi	7
25.	Samsun Teknoloji Geliştirme Bölgesi	7
26.	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve Türk-Alman Üniv...	7
27.	Celal Bayar Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	6
28.	Kadir Has Üniversitesi Silivri Teknoloji Geliştirme Bölgesi	6
29.	Kütahya Dumlupınar Tasarım Teknoloji Geliştirme Bölg...	6
30.	Sakarya Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	6
31.	Konya Teknoloji Geliştirme Bölgesi	6
32.	Boğaziçi Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	5
33.	Pamukkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	5
34.	Gaziantep Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	5
35.	Kocaeli Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	4

Sıra	TGB Adı	Yatırım Alan Girişim Sayısı
36.	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Teknoloji Geliştir...	4
37.	Malatya Teknoloji Geliştirme Bölgesi	4
38.	Trabzon Teknoloji Geliştirme Bölgesi	4
39.	Trakya Üniversitesi Edirne Teknoloji Geliştirme Bölgesi	3
40.	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi MAKÜ BAKA Teknoloji...	3
41.	ASBÜ Sosyal İnovasyon ve Girişimcilik Teknoloji Gelişti...	3
42.	Ostim Ekopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi	3
43.	Düzce Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi	3
44.	Afyon Uşak Zafer Teknoloji Geliştirme Bölgesi	3
45.	Erzurum Teknoloji Geliştirme Bölgesi	3
46.	Tokat Teknoloji Geliştirme Bölgesi	3
47.	Gebze Teknik Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	3
48.	Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	3
49.	İstanbul Medeniyet Üniversitesi Teknoloji Geliştirme B...	3
50.	Batman Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	2
51.	Göller Bölgesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	2
52.	Antalya Organize Sanayi Bölgesi Teknoloji Geliştirme B...	2
53.	Yüzüncü Yıl Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	2
54.	Mersin Teknoloji Geliştirme Bölgesi	2
55.	GOSB Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi	2
56.	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Teknoloji Geliştirme B...	2
57.	Dicle Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	1
58.	Kastamonu Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	1
59.	Fırat Teknoloji Geliştirme Bölgesi	1
60.	Bursa Teknik Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	1
61.	Bozok Teknoloji Geliştirme Bölgesi	1
62.	Aksaray Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	1
63.	Harran Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	1
64.	Iğdır Üniversitesi Serhat Teknoloji Geliştirme Bölgesi	1
65.	Dudullu OSB Boğaziçi Üniversitesi Teknoloji Geliştirme ...	1
66.	Namık Kemal Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	1
67.	Balkesir Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	1
68.	Çanakkale Teknoloji Geliştirme Bölgesi	1
69.	Bolu Teknoloji Geliştirme Bölgesi	1
70.	Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi	1

StartupCentrum

2024

STARTUP HUKUKU'NU İLGİLENDİREN MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ

Hazırlayan:

**YAŞAR
LAW
OFFICE**

1) Avrupa Birliği, Yapay Zekâya İlişkin İlk Yasal Düzenlemeyi Kabul Etti

Avrupa Parlamentosu, 13.03.2024 tarihinde Avrupa Birliği ("AB") Yapay Zekâ Tüzüğü'nü kabul etmiştir. Yapay Zekâ Tüzüğü, yapay zekâyı düzenleyen ilk yasal çerçeveyi ortaya koymuştur. Yapay Zekâ Tüzüğü, AB'deki yapay zekâ sistemlerinin zararlı etkilerine karşı sağlık ve güvenlik ile demokrasi, hukukun üstünlüğü ve çevrenin korunması da dahil olmak üzere temel hakların üst düzeyde korunmasını sağlarken ve inovasyonu desteklerken AB iç pazarının işleyişini iyileştirmeyi ve insan merkezli ve güvenilir yapay zekânın benimsenmesini teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Yapay Zekâ Tüzüğü, yapay zekâ sistemlerini taşıdıkları risk derecesine göre dört risk seviyesi altında tanımlayan risk temelli bir yaklaşım öngörmektedir. Öte yandan, genel amaçlı yapay zekâ modeli kullanan yapay zekâ sistemleri de düzenleme altına alınmıştır. Yapay Zekâ Tüzüğü, AB'de hizmet sunan sağlayıcılar ve dağıtıcılara (AB'de yerleşik olsun veya olmasın) uygulanacaktır. Ayrıca, AB dışındaki bir ülkedeki yapay zekâ sistemi tarafından üretilen ürün AB içinde kullanılıyorsa, bu sistemin tedarikçileri ve dağıtıcıları da mevzuata tabi olacaktır. Bu doğrultuda, Türk teşebbüsler tarafından tedarik edilen veya ihraç edilenler de dahil olmak üzere AB'deki kişilerin veya AB pazarının etkilenmesine yol açan bir yapay zekâ sistemi, Yapay Zekâ Tüzüğü'nün uygulama alanına girecektir. Yapay Zekâ Tüzüğü'ne ilişkin detaylı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

2) İlk Uluslararası Yapay Zekâ Sözleşmesi İmzaya Açıldı

Yapay zekâ alanında uluslararası düzeyde hukuki bağlayıcılığı olan ilk anlaşma olan Avrupa Konseyi Yapay Zekâ, İnsan Hakları, Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğü Çerçeve Sözleşmesi ("YZ Çerçeve Sözleşmesi"), 05.09.2024 tarihinde imzaya açıldı. YZ Çerçeve Sözleşmesi, yapay zekâ sistemlerinin yaşam döngüsü içindeki faaliyetlerinin insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğü ile tamamen uyumlu olmasını sağlamayı ve hızlı teknolojik gelişmeler nedeniyle doğabilecek yasal boşlukları doldurmayı amaçlamaktadır.

YZ Çerçeve Sözleşmesi; henüz Avrupa Birliği, Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşik Krallık ile Andorra, Gürcistan, İsrail, İzlanda, Moldova Cumhuriyeti, Montenegro, Norveç ve San Marino tarafından imzalanmıştır. YZ Çerçeve Sözleşmesi, üçü Avrupa Konseyi üyesi en az beş imzacı ülke tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girecektir. YZ Çerçeve Sözleşmesi'ne ilişkin detaylı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

3) Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi Eylem Planı Yayımlandı

Yukarıda da yer verilen AB Yapay Zekâ Tüzüğü başta olmak üzere dünyadaki gelişmeler ışığında Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi'nin güncellenmesi ihtiyacı doğmuş ve "Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi 2024-2025 Eylem Planı" ("Eylem Planı") yayımlanmıştır. Eylem Planı; yapay zekâ uzmanlarını yetiştirmeyi ve bu alanda istihdamı artırmayı, araştırma, girişimcilik ve yenilikçiliği desteklemeyi, kaliteli veriye ve teknik altyapıya erişim imkanlarını genişletmeyi, sosyoekonomik uyumu hızlandıracak düzenlemeleri yapmayı, uluslararası düzeyde iş birliklerini güçlendirmeyi ve yapısal ve iş gücü dönüşümünü hızlandırmayı amaçlamaktadır. Konuya ilişkin detaylı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

4) Sohbet Robotları Hakkında Bilgi Notu Yayınlandı

Kişisel Verileri Koruma Kurumu ("Kurum"), 08.11.2024'te Sohbet Robotları Hakkında Bilgi Notunu ("Bilgi Notu") yayımladı. Bilgi Notu'nda ifade edildiği üzere kişisel veri güvenliği açısından yapay zekâ sohbet robotlarındaki şeffaflık konusu önem arz etmekte olup bu tür uygulamaların işlediği kişisel verilerin nasıl ve hangi amaçlar için kullanıldığı, kimlerle paylaşılacağı, hangi verilerin ne kadar süreyle saklanacağı, veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği ile ilgili kişinin hakları gibi hususlarda yeterli bilgilendirmenin yapılması gerekmektedir. Çocuklar için yaş tespitinin doğru ve güvenilir yapılması için ve çocukların olumsuz deneyimler yaşamamasını engellemek için proaktif bir yaklaşım benimsenmelidir. Sohbet Robotları Hakkında Bilgi Notu'na ilişkin detaylı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

5) Avrupa Veri Koruma Kurulu, Yapay Zekâ Modeli Eğitiminde Kişisel Veri Kullanımına İlişkin Görüş Yayımladı

İrlanda Veri Koruma Komisyonu'nun sorusu üzerine Avrupa Veri Koruma Kurulu ("AVKK"), yapay zekâ modeli eğitiminde kişisel verilerin korunması mevzuatına uyumla ilgili görüşünü ("Görüş") yayımladı. AVKK, Görüş'te (i) bir yapay zekâ modelinin ne zaman ve nasıl anonimleştirilmiş olarak değerlendirilebileceğini, (ii) veri sorumlularının ürünün geliştirme ve dağıtım aşamalarında yasal dayanak olarak meşru menfaatin uygunluğunu nasıl ortaya koyabileceğini ve (iii) bir yapay zekâ modelinin geliştirilmesi aşamasında kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesinin yapay zekâ modelinin sonraki işleme ve işleme süreçlerini nasıl etkileyeceğini tartışmaktadır.

Görüş, yapay zekânın geliştirilmesi sürecinde kişisel verilerin korunmasına ilişkin bir değerlendirme olarak büyük önem taşımakla birlikte, çok fazla belirsiz alan bırakması ve pratik bir şekilde çeşitli sorunları çözmesi beklenen Hamburg tezini takip etmemesi nedeniyle uygulamadaki sorunlar ışığında Görüş'ün eleştirilere maruz kalacağı öngörülmektedir. Yapay zekâ eğitimi modeli eğitiminde kişisel veri kullanımına ilişkin Görüş hakkında detaylı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

6) Kişisel Verilerin Korunması Mevzuatı Güncellendi

12.03.2024 tarihli, 32487 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7499 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Kişisel Verilerin Korunması Kanununda özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesine, kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına ve Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından uygulanan idari para cezalarına dair önemli değişiklikler getirilmiştir. Değişiklik Kanunu ile kişisel verilerin korunması mevzuatının Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü ("GDPR") ile uyumluluğu artırılmıştır.

Değişiklik ile özel nitelikli kişisel verilerin açık rıza olmaksızın işlenemeyeceğine dair kural ve bunun istisnalarının öngörüldüğü sistem tamamen değiştirilmiştir. Bunun yerine özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesine dair istisnaların kapsamı genel veri işleme sebepleri ve GDPR ile paralel olacak şekilde genişletilmiştir. Buna göre, kapsamı daha geniş olacak şekilde özel nitelikli kişisel verilerin nasıl işlenebileceği düzenlenmiştir.

Değişiklik öncesinde kişisel verilerin kural olarak açık rızanın varlığı halinde yurt dışına aktarılabilirdi. Bununla birlikte, genel veri işleme şartlarından veya sağlık ve cinsel hayat dışındaki özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi şartlarından birinin varlığı halinde kişisel verinin aktarılacağı ya-

bancı ülkede yeterli korumanın bulunması, yeterli koruma bulunmuyorsa veri sorumlularının yeterli korumayı taahhüt etmesi ve Kurul'un izni ile ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın yurt dışına veri aktarımı yapılabilmektedir.

Değişiklik ile kişisel verilerin açık rıza olmaksızın yurt dışına aktarılamayacağına dair kuralın ve bunun istisnalarının öngörüldüğü sistem tamamen değiştirilmiştir. Bunun yerine, genel veri işleme şartlarından veya özel nitelikli kişisel veri işleme şartlarından birinin varlığı halinde ve Kanun'da sayılan ek koşullardan biri sağlanarak açık rıza aranmaksızın yurt dışına veri aktarımına izin veren bir düzenleme öngörülmüştür.

7) Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılmasının Usul ve Esasları Belirlendi

Kurum, kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına ilişkin usul ve esasları düzenleme amacıyla bir yönetmelik taslağı düzenlemiş ve taslağı kamuoyunun görüşüne ve değerlendirmesine sunmuştu. İlgili taslak, büyük ölçüde korunarak Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ("Yönetmelik") başlığıyla Kurum tarafından Resmî Gazete'de 10.07.2024 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Buna göre, ilk olarak, veri aktarımının yapılacağı ülke, uluslararası kuruluş veya ülke içerisindeki sektör hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulu ("Kurul") tarafından yeterlilik kararı verilmiş olması gerekmektedir. Yeterlilik kararları ile değiştirme, askıya alma ve kaldırma kararları Resmî Gazete'de ve Kurum'un internet sitesinde yayınlanacaktır.

Kurul tarafından verilen bir yeterlilik kararının bulunmaması durumunda aktarımın yapılacağı ülkede ilgili kişinin haklarını kullan-

ma ve etkili kanun yollarına başvurma imkânının bulunması kaydıyla uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşma, bağlayıcı şirket kuralı, standart sözleşme, taahhüname gibi Kanun'da sayılan uygun güvencelerden birinin taraflarca sağlanması halinde yurt dışına veri aktarımı yapılabilecektir. Bağlayıcı şirket kuralları başvuru formu ve standart sözleşme metinleri 10.07.2024 tarihinde Kurum'un internet sitesinde [yayınlanmıştır](#).

Son olarak, yeterlilik kararı ve uygun güvencelerin sağlanamaması halinde de arıza olmak kaydıyla aktarım yapılabilecektir. Ancak bu hükmün de ilgili kişinin aydınlatılmış açık rızası, sözleşmenin ifası, üstün kamu yararı gibi Kanun'da ve Yönetmelik'te sayılan bazı zorunlu hallerde yapılacak olan aktarımlara izin verdiğine dikkat çekmek gerekmektedir. Kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına ilişkin detaylı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Akabinde Kurul, mevzuat değişikliklerinin öngördüğü güvencelere ilişkin beklentilerini sunmak ve uygulamadaki soru işaretlerini gidermek amacıyla 02.01.2025 tarihinde Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılması Rehberi'ni yayımlamıştır. Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılması Rehberine ilişkin detaylı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

8) Kripto Varlıklara İlişkin Yasal Düzenleme

Sermaye Piyasası Kanunu'nda 02.07.2024 tarihinde yapılan değişiklikle kripto varlıklar yasal düzenleme altına alındı. Değişiklik uyarınca cüzdan, kripto varlık, kripto varlık hizmet sağlayıcı, kripto varlık saklama hizmeti ve kripto varlık alım satım platformu tanımlanmış ve kripto varlıklara ilişkin temel esaslar düzenlenmiş oldu. Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK"), faaliyetlerine devam eden hizmet sağlayıcılar ile ilk defa faaliyete başlayacak olan hizmet sağlayıcılardan talep edilen bilgi ve belgeleri internet sitesinde aynı gün ilan etti.

Yeni düzenleme uyarınca hizmet sağlayıcıların kurulabilmesi ve faaliyetlerine başlayabilmesi için SPK'dan izin alması zorunlu kılınmıştır. Hizmet sağlayıcılar, Sermaye Piyasası Kanunu'nun kendisine atıf yapmayan hükümlerine tabi tutulmayacaktır. Platformlar üzerinden kripto varlıkların alım satımı, ilk satışı ya da dağıtımı, takası, transferi ve saklanması koşulları SPK tarafından düzenlenecektir. Kripto varlıklar müşterilerin kendi cüzdanlarında bulundurulacaktır. Müşterilerin kendi cüzdanlarında bulundurmamayı tercih etmedikleri kripto varlıklara ilişkin saklama hizmeti, bankalarca veya SPK tarafından kripto varlık saklama hizmeti sunma konusunda yetkilendirilmiş diğer kuruluşlarca sunulacak ve müşterilere ait nakitler bankalarda tutulacaktır. Yurt dışında yerleşik platformların Türkiye'de işyeri açması, Türkçe internet sitesi oluşturması, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde bulunması eylemlerinden birinin varlığı halinde Türkiye'de yerleşik kişilere yönelik faaliyet gösterdiği varsayılacak ve bu faaliyetler de SPK'nın iznine tabi olacaktır.

Yukarıda anılan değişiklikler, Resmî Gazete'de yayımlandığı 02.07.2024'te yürürlüğe girmiştir. Hizmet sağlayıcılar; faaliyetlerine devam edecekse faaliyet izni için, devam etmeyecekse üç ay içinde tasfiye kararı alacağını beyan etmek için 02.08.2024'e kadar SPK'ya başvurmakla yükümlü kılınmıştır. SPK, 08.08.2024 tarihli İlke Kararı ile kripto varlık platformlarının kuruluş şartlarını belirlemiştir. SPK, 19.09.2024 tarihli İlke Kararı ile müşteri nakitlerinin alınması ve saklanmasında farklı uygulamaların bulunması ve sosyal medya üzerinden müşteri emirlerinin alınması gerekçeleriyle kripto varlıkların listelenmesi ve platformların reklam faaliyetlerini düzenlemiştir. Kripto varlıklara ilişkin yasal düzenlemeler hakkında detaylı bilgiye buradan ulaşabilirsiniz.

9) Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Önemli Değişiklikler

Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği (III-52.4)'nde ("Tebliğ") Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (III-52.4.c) ("Değişiklik Tebliği"), 21.09.2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Değişiklik Tebliği, girişim sermayesi yatırım fonlarına ("GSYF") ilişkin önemli düzenlemeler içermektedir.

Değişiklik Tebliği ile yatırımcı bilgi formu kaldırılmış ve fon ihraç sözleşmesi getirilmiştir. Fon ihraç sözleşmesi, fon ile katılma payı sahipleri arasında bireysel veya toplu olarak akdedilecek ve asgari olarak Tebliğ'in dördüncü ekinde sayılan hususları içerecektir. Katılma paylarının nitelikli yatırımcıya satışı öncesinde fon ihraç sözleşmesi imzalanması zorunlu kılınmıştır. Değişiklik Tebliği öncesinde GSYF'lerin şemsiye fon ya da fon sepeti fonu olarak ihraç edilmesi mümkün değildi. Değişiklik Tebliği uyarınca GSYF'nin her katılma payı ihracında ayrı bir ihraç belgesi düzenleyerek şemsiye fona bağlı olarak fon ihraç etlmesi mümkün kılınmıştır. Tebliğ uyarınca GSYF'ler, Türkiye'de kurulu veya kurulacak olan veya yatırım yapıldığı tarih itibarıyla yurt dışında kurulu olmakla birlikte son yıllık finansal tablolarına göre varlıklarının en az %80'i Türkiye'de kurulu bağlı ortaklık ya da iştiraklerden oluşan girişim şirketlerine yatırım yapabilmekteydi. Yurt dışında kurulu olan şirketler için bu oran, %51'e indirilmiştir.

Paya dönüştürülebilir borçlanma senetleri, GSYF'lerin girişim şirketlerine borç ve sermaye finansmanı karması olarak yapılandırılmış finansman niteliğinde yatırım yapabileceği hükmüyle Tebliğ'de halihazırda düzenlenmekteydi. Değişiklik Tebliği, girişim şirketlerine

ileri vadede ortak olma hakkı veren ya da verecek sözleşmeler yoluyla yapılan yatırımların girişim sermayesi yatırımı olarak kabul edileceğini açıkça düzenlemiştir. Böyle olmakla birlikte bu değişikliğin anlamlı bir karşılığının olabilmesi için, paya dönüştürülebilir borçlanma senetleri; şirketin kendi paylarını iktisap yasağı, örtülü sermaye, tefecilik suçu, izinsiz kredi kullandırma gibi düzenlemeler ışığında daha uygulanabilir bir düzleme oturtulmalıdır.

10) GSYF Katılma Paylarından Elde Edilen Kazançlar için Stopaj Oranında Değişiklik

Girişim sermayesi yatırım fonlarının katılma paylarından gerçek kişi yatırımcıların elde ettiği gelir ve kazançlarda katılma payının ne kadar süredir elde tutulduğuna bakılmaksızın stopaj oranı %0'a indirilmiştir. Yapılan değişiklik ile 01.05.2024 ile 31.07.2024 tarihleri arasında iktisap edilen ve iki yıldan kısa süre elde tutulan katılma payları için stopaj oranı %7,5'a, 31.07.2024 tarihinden sonra iktisap edilecek olan ve iki yıldan kısa süre elde tutulan katılma payları için stopaj oranı %10'a çıkartılmıştır. İki yıldan uzun süredir elde tutulan katılma paylarından elde edilecek gelir ve kazançlar bakımından %0 stopaj oranı uygulanmaya devam etmektedir.

11) Elektronik Ticarete Stopaj Düzenlendi

22.12.2024 tarihli ve 9284 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile aracı hizmet sağlayıcılarının ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının elektronik ticaret mevzuatı kapsamına giren faaliyetler nedeniyle hizmet sağlayıcılarına ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarına yapacakları ödemelere %1 oranında tevkifat uygulayacağı düzenlenmiştir.

12) Çalışan Hisse Opsiyonunun Vergilendirilmesine İlişkin Değişiklik

02.08.2024 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan 7524 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, çalışan hisse opsiyon planı ile edinilen hisselerin vergilendirilmesine ilişkin önemli düzenlemeler getirdi. Değişiklik Kanunu uyarınca, teknogirişim şirketlerinin bedelsiz veya indirimli olarak çalışanına hisse vermesi halinde, hissenin verildiği tarihteki rayiç değerinin o yıldaki bir yıllık brüt ücret tutarını aşmayan kısmı için gelir vergisi alınmayacağı düzenlenmiştir. Ne var ki, Değişiklik Kanunu, tahsil edilmeyen gelir vergisini bazı hallerde işverenin ödemek durumunda kalabileceğini de düzenlemiştir. Anılan düzenleme, çalışan hisse opsiyon planını teşvik edici herhangi bir pratik değişiklik öngörmediğinden eleştirilmektedir. Konuya ilişkin detaylı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Yazar:

Ahmet Yaşar
Yaşar Law Office
Kurucu Ortak

Yaşar Law Office, ilgili, titiz ve dinamik yaklaşımıyla müvekkillerine güvenilir, pratik ve etkili çözümler bulma gayesiyle kurulmuştur.

Yaşar Law Office olarak şirketler hukuku, ticaret hukuku, startup hukuku, iş hukuku, kişisel verilerin korunması hukuku, uyuşmazlık çözümü, icra ve iflas hukuku, vergi hukuku, miras hukuku ve taşınmaz hukuku alanlarında gerçek kişi ve tüzel kişi müvekkillerine danışmanlık ve dava takibi hizmeti sunuyoruz. Bu kapsamda şirket kuruluşu işlemlerinin yürütülmesi, hissedarlar sözleşmesinin hazırlanması ve diğer tüm gündelik kurumsal konular dahil olmak üzere kurumsal yönetim işlerinin takibini sağlıyoruz. Sözleşmelerin hazırlanması, değerlendirilmesi, değiştirilmesi ve müzakere edilmesinden sözleşmelerin uygulanması ve feshine kadar sözleşmesel işlemlerde azami özenle destek sunuyor; ticari uyuşmazlıkların çözülmesinde müvekkillerimizi temsil ediyoruz. Bununla birlikte, iş hukuku alanında uyuşmazlıkları önleyici hukuki danışmanlık sunuyor, uyuşmazlığın doğması halinde dava takibi hizmeti sunuyoruz. Teşviklerden dijital ekonominin vergilendirilmesine kadar çeşitli alanları ele alıyoruz. Müvekkillerimizin Kişisel Verilerin Korunması Kanunu başta olmak üzere verilerin korunması ve gizliliğine ilişkin mevzuata uyumunu sağlıyor, uyum süreçleri ve gerekli belgelerin hazırlanması noktasında danışmanlık hizmeti veriyoruz.

Yaşar Law Office olarak Türkçe, İngilizce ve Almanca hukuki destek sağlıyoruz.

Bu bilgilendirme notu, ele aldığı konuya ilişkin hak ve yükümlülükler ile ilgili bütün hususları kapsamadığı gibi hukuki danışmanlık niteliğinde de değildir. Konu hakkında hukuki danışmanlık gerekmesi halinde lütfen Yaşar Law Office ile iletişime geçiniz: info@yasarl原因.com, yasarl原因.com

VERİ & METODOLOJİ

- Raporda sunulan yatırım verilerine halka arz, borçlanma (debt financing), growth equity, ve hibeler dahil edilmemiştir.
- Private Equity şirketlerinin yaptığı VC yatırımları yatırım verilerine dahil edilmiştir.
- Bir şirket girişim olarak nitelendirilmeden önce ekibimiz tarafından incelenmiş, büyüme potansiyeli, bir soruna çözüm bulma, teknoloji, yaş gibi faktörler göz önünde bulundurularak girişim kategorisine alınmıştır. Verilere 'scale-up' olarak geçen şirketler de dahil edilmiştir. 'Girişim' tanımımızda hayatına girişim olarak başlayan şirketler de bulunmaktadır.
- Raporda yatırım turu sayısı ile yatırım alan girişim sayısı farklılık göstermektedir. Girişim sayısından bahsedilirken 'girişim' kelimesi, yatırım turu sayısından bahsedilirken 'yatırım' kelimesi kullanılmıştır.
- Dahil edilen son veri tarihi: 31 Aralık 2024
- En çok yatırım alan sektörler kısmında birden fazla sektörde hizmet veren girişimler, bulundukları her sektöre dahil edilmiştir.
- Farklı para birimlerinde yapılan yatırımlar yatırımın duyurulduğu tarihteki kur üzerinden Dolar (\$) cinsine çevrilmiştir. 'Milyon' değerinde olan yatırımlar 'M' veya 'Mn' kısaltmaları ile gösterilmiştir (Örn: \$1.000.000 = \$1M veya \$1 Mn). 'Milyar' değerindeki yatırımlar 'Mr' kısaltması ile gösterilmiştir. (Örn: \$1.000.000.000 = \$1 Mr)
- Yatırım Aşamaları bölümünde yatırım turlarında girişimlerin açıkladığı aşamalar kullanılmıştır.
- Yurt Dışındaki Türkler bölümünde kurucusu Türkiye kökenli olduğu tespit edilen ancak "Türk girişimi" kriterlerine uymayan girişimler incelenmiştir.

Hangi girişimler Türk girişimi olarak sayılıyor?

Bir girişimin Türk girişimi olması için aşağıdaki 3 ana kriterden birini sağlaması gerekmektedir:

1) Sadece Türkiye'de resmi şirketinin olması,

2) Aşağıdaki 4 alt kriterin en az 2'sini karşılaması;

- Daha önce Türkiye'de bir kuluçka merkezi/hızlandırma programına katılmış olması
- Daha önce Türkiye'de herhangi bir teknoparkta bulunmuş olması
- Türkiye'de kurulu şirketi olması
- Hem kurucuların hem de ekibinin bir kısmı(ekip büyüklüğüne göre değişen oranda) Türkiye'de yaşaması

3) Türkiye'de kurulu şirketi olması durumunda eğer girişim ilk yatırımlarını bu şirket üzerinden almış ancak sonrasında merkezini yurt dışına taşımışsa da Türk girişimi sayılmaktadır.

Türk girişimleri yukarıdaki gibi belirledikten bu girişimleri de 'Türkiye Merkezli Girişimler' ve 'Yurt Dışı Merkezli Türk Girişimler' olarak ikiye ayırıyoruz. Bu sınıflandırma ile amacımız Türkiye'deki girişimcilerin merkezini neden yurt dışında kurmayı tercih ettiği veya neden yurt dışına taşıma ihtiyacı duyduğu gibi sorulara çözüm arayan karar verici, araştırmacı ve girişimcilere ufak da olsa bir katkı sağlamak. Her raporumuzda düzenli olarak paylaşacağımız bu veriler ile birlikte, merkezi yurt dışında olan girişimlerin sayısının artış trendinde mi yoksa azalış trendinde mi olduğu rahatlıkla gözlemlenebilecektir.

Türkiye Merkezli Girişim:

- Resmi şirketi Türkiye'de kurulu ve bu şirket üzerinden yatırım alan girişimler dahildir.
- Hem Türkiye hem de yurt dışında şirketi olan ancak yatırımı Türkiye'deki şirketi üzerinden alan girişimler dahildir.
- Sadece Türkiye'de şirketi olan ancak yatırımı ticaret sicil gazetesine henüz yansımamış olan girişimler dahildir.

Yurtdışı Merkezli Türk Girişim:

- Resmi şirketi yurt dışında kurulu olan ve bu şirket üzerinden yatırım alan girişimler dahildir.
- Hem Türkiye'de hem de yurt dışında şirketi olan ve Tic. Sic.de yatırımı tespit edilemeyen girişimler bu gruba dahildir.
- Türkiye'de kurulu şirketi tespit edilemeyen ancak 'Türk' girişimi kriterlerini karşılayan girişimler bu gruba dahildir.

Henüz resmi şirketi kurulmamış olan girişimler girişimci beyanına veya ekibin bulunduğu ülkeye göre yukarıdaki 2 kategoriden birine dahil edilmektedir.

**Bizi sosyal medya hesaplarımızdan
takip edebilirsiniz!**

www.startupcentrum.com

[@startup_centrum](https://twitter.com/startup_centrum)

[@startupcentrum](https://www.instagram.com/startupcentrum)

[StartupCentrum](https://www.linkedin.com/company/startupcentrum)

[StartupCentrum](https://www.youtube.com/StartupCentrum)

[StartupCentrum](https://www.tiktok.com/@StartupCentrum)